

ಸುಮೃತ್ತಿಕಾಲಿಮತ್ತಗಜಾಂಕುಶ

ಪ್ರಕಾಶನ: ದ್ವೈತ ಸುರಭ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ(ರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು

॥ ಶ್ರೀಃ ॥
॥ ಶ್ರೀಪತಿರ್ಮಾನದೋ ನಃ ॥
॥ ಶ್ರೀಮಧ್ವವಾದಿರಾಜೌ ವಿಜಯೇತೇ ॥ ॥ ನೌಮಿ ಸದ್ವೇದವೇದ್ಯಮ್ ॥
॥ ಶ್ರೀಭೂತರಾಜಾಯ ನಮಃ ॥

ಸುಮೃತ್ತಿಕಾರಿಮತ್ತಗಜಾಂಕುಶೋಽಯಂ ಗ್ರಂಥಃ

(ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಮೃತ್ತಿಕಾ ಮಹತ್ವ)

ಮೂಲ : ಮಠತ್ರಯವಿದ್ವಾಂಸರು

ಸಂಪಾದನೆ :

ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀನಿಧಿ ಉತ್ತನೂರು

ಪ್ರಕಾಶನ :

ಶ್ರೀ ದ್ವೈತಸುರಭಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ (ರಿ)

ಬೆಂಗಳೂರು

2022

“ಸುಮೃತ್ತಿಕಾರಿಮತ್ತಗಜಾಂಕುಶೋಽಯಂ ಗ್ರಂಥಃ” - ಭಾವಿಸಮೀರ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರ ಆರಾಧನಾ ಸುಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಶ್ರೀ ವಿಶ್ವವಲ್ಲಭತೀರ್ಥರ ಅಮೃತಹಸ್ತದಿಂದ ಈ ಕೃತಿಯು ಲೋಕಾರ್ಪಣೆಗೊಂಡಿತು.

ಸಂಪಾದನೆ : ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀನಿಧಿ ಉತ್ತನೂರು

ಪ್ರಕಾಶನ : ಶ್ರೀ ದ್ವೈತಸುರಭಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ (ರಿ)
ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪ್ರಥಮಮುದ್ರಣ : 2022

ಪುಟಗಳು :

ಪ್ರತಿಗಳು : 500

© : ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಬೆಲೆ : ರೂ. 20/-

ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ : V.R. HEGDE

ಪುಟಸಂಯೋಜನೆ : ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಕೆಂಪದಾಳಿಹಳ್ಳಿ. 9141311280

ಮುದ್ರಣ :

ಶ್ರೀರಮಾತ್ರಿವಿಕ್ರಮ-ಭೂವರಾಹ-ರಾಮ-ಕೃಷ್ಣ-ವೇದವ್ಯಾಸ-
ನೃಸಿಂಹಾತ್ಮಕ ಶ್ರೀಹಯವದನಾಯ ನಮಃ ||

|| ಶ್ರೀಮಧ್ವವಾದಿರಾಜೌ ವಿಜಯೇತೇ ||

|| ಶ್ರೀವೇದವೇದ್ಯಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ||

ಶ್ರೀಭೂತರಾಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಶ್ರೀವಿಶ್ವವಲ್ಲಭತೀರ್ಥಶ್ರೀಪಾದಂಗಳವರು,
ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಮೂಲಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ,
ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುತೀರ್ಥಾಚಾರ್ಯಪರಂಪರೆ,
ಶ್ರೀಸೋದೇ ವಾದಿರಾಜಮಠ, ಉಡುಪಿ.

ಅನುಗ್ರಹವಚನ

ಭಾವಿಸಮೀರ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರ ಉಪಾಸನೆ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟಪ್ರದವು. ರಾಜರ ಪಾದೋದಕಪ್ರಾಶನ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸೋಪಾನ. ರಾಜರ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣೆ ರೋಗಾದಿ ಅನಿಷ್ಟನಿವಾರಣೆಗೆ ಸಾಧನ. ವೃತ್ತರತ್ನ-ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ, ರಾಜರು ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಿದ ಮೃತ್ತಿಕೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದಿಗೂ ರಾಜರ ಭಕ್ತರನೇಕರು ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣೆ, ಮೃತ್ತಿಕಾ ಜಲಪ್ರಾಶನದಿಂದ ರೋಗನಿವಾರಣೆಯೇ ಮೊದಲಾದ ಅಭೀಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಕೆಲವರು ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕ, ಇಲ್ಲಸಲ್ಲದ, ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಗೊಂದಲ ಮಾಡಿಸುವ ಆಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಈಗಲೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಜ್ಜನರ ಮನಸ್ಸು ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಬಾರದು ಎಂಬ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಜಂಬುಖಂಡಿ ಆಚಾರ್ಯರೇ ಮೊದಲಾದವರು ಪರವಾದಿಗಳ ಆಕ್ಷೇಪಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಕ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಕೃತ “ಸುಮೃತ್ತಿಕಾರಿಮತ್ತಗಜಾಂಕುಶ” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವು 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ‘ಮಾರ್ತಿಕಗರ್ವನಿರ್ವಾಪಣ’ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥ ಉತ್ತರರೂಪವಾದದ್ದು, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಆಕರಗಳಿಂದ ಮಠತ್ರಯ-ವಿದ್ವಾಂಸರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಕೃತಿಯಿದು. ರಾಜರ ಭಕ್ತರು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಓದ-

ಬೇಕಾದ ಕೃತಿ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮಾರ್ತಿಕಗರ್ವನಿರ್ವಾಪಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಜಂಬುಖಂಡಿ ಆಚಾರ್ಯರು “ಉಭಯಮಧ್ವಕಥೋಜ್ಜೀವನ” ಹಾಗೂ “ಮೃತ್ತಿಕಾವಿರೋಧಿಗರ್ವನಿರ್ವಾಪಣ” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ್ವಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು. ಈ ಗ್ರಂಥ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀನಿಧಿಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಲು ಸಹಕರಿಸಿದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ರಾಜರು ಭೂತರಾಜರು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ..

ಇತ್ಯನೇಕ ನಾರಾಯಣಸ್ಮರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ

ಶ್ರೀವಿಶ್ವವಲ್ಲಭತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದರು

ಸೋದೆ ವಾದಿರಾಜ ಮಠ, ಉಡುಪಿ

॥ ಶ್ರೀಗುರುರಾಜೋ ವಿಜಯತೇ ॥

ಈಗೇಕೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರ ಋಜುತ್ವ ಹಾಗೂ ಅವರ ಮೃತ್ತಿಕಾ-ಧಾರಣೆ ಅನುಚಾನವಾಗಿ ಅನೇಕ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅನೇಕರು ವಿವಾದ ಮಾಡಿದ್ದುಂಟು. ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ರಾಜರ ಭಕ್ತರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬಂದಿದ್ದು ಉಂಟು. ಅಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದು. ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಮುದ್ರಣಗೊಂಡಿದ್ದ ಈ ಗ್ರಂಥ ಕೆಲವು ಸಾತ್ವಿಕಸಜ್ಜನರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಈಗ ಮತ್ತೆ ಮುದ್ರಣ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.

ವೇದ, ಪುರಾಣ, ಆಖ್ಯಾನ, ದಾಸರಪದ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಆಕರಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾದ ರಾಜರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮತ್ತಿನ್ಯಾರೋ ಇತ್ತೀಚಿನವರು ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೊರಟರೆ ನಗೆಪಾಟಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳು ವಿವಾದಾಸ್ಪದವಾಗಿ ರಾಜರ ಸ್ವರೂಪದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಮಾಡಿದರು. ಅದೂ ಈ ಗ್ರಂಥ ಬರಲು ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ರಾಜರ ಸ್ವರೂಪದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಕೆಲವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಪಸ್ವರ ಎತ್ತುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ರಾಜರ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಗೊಂದಲವುಂಟಾಗಬಾರದು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಿಂದೆಯೇ ಇಂಥದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಉತ್ತರ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಗ್ರಂಥ. ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ. ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಅಂತಹದ್ದೊಂದು ಸುಂದರ ಉತ್ತರ-ಪತ್ರಿಕೆ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಇನ್ನಷ್ಟು ಮುಂದೆ ಬರಲಿಕ್ಕೂ ಇದೆ.

ಇತಿ, ಶಂ

ಶ್ರೀನಿಧಿ ಉತ್ತಮಾರು.

ಓದುವ ಮುನ್ನ

ಶತಾಧಿಕಗ್ರಂಥಕರ್ತರು, ಶತಾನಂದಶಬ್ದವಾಚ್ಯರೂ ಆದ ಭಾವಿಸಮೀರ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರ ಮಹಿಮೆ ಅಗಾಧ-ಅಗಮ್ಯ. ಶ್ರೀ-ಸುಧೀಂದ್ರತೀರ್ಥರು, ಶ್ರೀಸತ್ಯಧರ್ಮತೀರ್ಥರು ಮೊದಲಾದ ಯತಿವರೇಣ್ಯರು ಪುರಂದರದಾಸರು, ಶ್ರೀವಿಜಯದಾಸರು ಮೊದಲಾದ ದಾಸವರೇಣ್ಯರು ಇವರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ನತಮಸ್ತಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಮಯಾ ಸಂಪೂಜ್ಯಮಾನಃ ಸನ್ ಹಯಾಸ್ಯಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ |

ಲಕ್ಷ್ಮಾ ಸಾರ್ಧಂ ಸುರೈಃ ಸರ್ವೈರತ್ರ ಸನ್ನಿಹಿತಃ ಸ್ವಯಮ್ ||

(ಆಖ್ಯಾನ 10-71)

ರಾಜರಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಚಿಸಲ್ಪಡುವ ಅಶ್ವಿನೀಸಮೇತ ಹಯಗ್ರೀವನು, ಕ್ಷರಾಕ್ಷರ ಜಗದೊಡೆಯನೂ ಆದವನು 33 ಕೋಟಿ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಪಂಚವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾನೆ.

ಕುಷ್ಠಾಪಸ್ಮಾರಲೂತಾನ್ ತಾನ್ ಬಾಲಸ್ಫೋಟಾದಿಕಾನ್ ಬಹೂನ್ |

ಮೃತ್ತಿಕಾ ನಾಶಯತ್ಯೇವ ವೃಂದಾವನಗತಾ ಮುನೇಃ || (10-70)

ಇಂತಹ ರಾಜರ ವೃಂದಾವನಗತ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣೆ, ಜಲಪಾನ, ಅಪಸ್ಮಾರ ಮೊದಲಾದ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವಂತಹದ್ದು.

ಇದನ್ನರಿತ ಅನೇಕ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮೃತ್ತಿಕಾಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಸಮಕಾಲೀನರೇ ಆದ ರಘುನಾಥಾಚಾರ್ಯರು ರಾಜರ ಮೃತ್ತಿಕಾಲೇಪನದಿಂದ ತನ್ನ ತಾಯಿ ವಿಶೇಷಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದರು ಎಂದು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ನಡೆದ ಘಟನೆ. ನಂತರ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಶಿಷ್ಯವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಶ್ರೀಪೈರಣಿ ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಕವಚದಲ್ಲಿ ಮೃತ್ತಿಕಾಮಹತ್ವವನ್ನು ಸಾರಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಸತ್ಯಪರಾಯಣತೀರ್ಥರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಸರಪಳಿಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು ತಾವು ರಚಿಸಿದ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ -

ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿಪಾಪಘ್ನೇ ಮೃತ್ತಿಕಾ(s)ಮರ್ತ್ಯಮುಕ್ತಿದಾ ।

ವಾದಿರಾಜಗುರೋರ್ವೃಂದಾವನಸ್ಥಾ ಸೇವ್ಯತಾಂ ಬುಧೈಃ ॥

ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸೋಪಾನವಾದ, ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ವೃಂದಾವನಗತ ಮೃತ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಸಜ್ಜನರು ಸೇವಿಸಬೇಕು - ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಜಂಬುಖಂಡಿ ವಾದಿರಾಜಾಚಾರ್ಯರು ರಾಜರ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗೌಡಗೆರೆ ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯರ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ರಾಜರ ಪಾದದ ಧೂಳಿನ ಕಣಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಪವಿತ್ರೀಕರಿಸಲಿ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಮಠಾತೀತವಾಗಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಮೃತ್ತಿಕಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸಾರಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗಿರುವಾಗ ರಾಜರ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣೆ ಸರ್ವಥಾ ಸಲ್ಲ ಎಂಬ ಕೆಲವರ ವಾದ ಉಪೇಕ್ಷಣೀಯ.

ತಾರತಮ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ವಪರಂಪರೆಯ ಅನೇಕ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮೃತ್ತಿಕಾಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸಾರಿದ್ದಾರೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ - ಶ್ರೀಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜರು

“ಯದ್ವೃಂದಾವನಮೃತ್ತಿಕಾಸುವಿಧೃತಾ ತಾಪತ್ರಯದ್ವಂಸಿನೀ”

ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯತೀರ್ಥರ ವೃಂದಾವನಗತಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣೆ ತಾಪತ್ರಯಗಳನ್ನು ದ್ವಂಸಮಾಡುವಂತಹದ್ದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಶ್ರೀಪಾದರಾಜರ ಅಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ - 'ಯದ್ವೃಂದಾವನಮೃತ್ತಿಕಾಪಿ ನಿಟಿಲೇ
ಭಕ್ತ್ಯಾ ಧೃತಾ ಸೇವಿತಾ ಭೂತೋಚ್ಚಾಟನಕಾರಿಣೀ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಶ್ರೀವಿಜ-
ಯೇಂದ್ರಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರೇ ಶ್ರೀವ್ಯಾಸರಾಜಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ -

ಯನ್ಮೃತ್ತಿಕಾದರ್ಶನಮಾತ್ರಭೀತಃ

ಕ್ಷಚಿತ್ತಿಶಾಚಸ್ತದನುಪ್ರತೇಭ್ಯಃ ।

ದತ್ತ್ವಾ ಧನಂ ವಾಂಛಿತಮಾಪ್ಯ ತಸ್ಯ

ತೈರ್ವಾ ಜಿತೋಽಯಾದಚಿರೇಣ ಮುಕ್ತಿಮ್ ||8||

ಒಮ್ಮೆ ವ್ಯಾಸರಾಜರ ಮೃತ್ತಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಒಂದು
ಪಿಶಾಚವು ತುಂಬ ಹೆದರಿ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ವಾದದಲ್ಲಿ
ಸೋತು, ಪಿಶಾಚಜನ್ಮದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿತು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಕಲಿಯುಗದ ಕಾಮಧೇನುಕಲ್ಪವೃಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರು-
ಸಾರ್ವಭೌಮರ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣೆ, ಜಲಪ್ರಾಶನ, ಅದರ ಮಹತ್ವ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ
ವಿದಿತವೇ ಆಗಿದೆ. 'ವೃಂದಾವನಗತ ಮೃತ್ತಿಕೆ ಜಲಪಾನ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸೋಪಾನ'
ಎಂದು ಶ್ರೀದವಿಟ್ಟಲರು ಮುಕ್ತಿಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು ರಾಯರ ಮೃತ್ತಿಕಾ ಜಲಪಾನ
ಎಂದು ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಭಕ್ತರು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ದೊಡ್ಡವರ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣೆ,
ವೃಂದಾವನಗತ-ಮೃತ್ತಿಕಾ-ಜಲಪಾನ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿ-
ದ್ದಾರೆ.

ಸುಮಾರು 1884ರ ಮಾಘಶುದ್ಧದ್ವಾದಶೀ (ವಾದಿರಾಜರ ಜಯಂತಿ)-
ಯಂದು ಶ್ರೀಮದುತ್ತರಾದಿಮಠಾಧೀಶರಾದ ಶ್ರೀಸತ್ಯವೀರತೀರ್ಥರು -
“ವಾದಿರಾಜ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣ ಸುತರಾಂ ಮಾಡಬಾರದು, ಅವರು ಋಜು-
ಗಳಲ್ಲ” ಎಂಬೀರೀತಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ವಾದಿರಾಜ ಋಜುತ್ವವಿರೋಧಿವಿಷಯ-

ಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಿ “ಮಾರ್ತಿಕಗರ್ವನಿರ್ವಾಪಣ” (ಮೃತ್ತಿಕಾ ಧರಿಸುವವರ ಗರ್ವನಿವಾರಣೆ) ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. (ಇಂದಿಗೂ ತನ್ಮಠದವರು ಇದನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಶ್ರೀಸತ್ಯವೀರರದ್ದೇ ಕೃತಿಯೆಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ).

ಮಾರ್ತಿಕಗರ್ವನಿರ್ವಾಪಣ (ಮೃತ್ತಿಕಾಧರಿಸುವವರ ಗರ್ವನಿವಾರಣೆ) ಎಂಬ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಉತ್ತರರೂಪವಾಗಿ ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ಮಠತ್ರಯವಿದ್ವಾಂಸರು ಸೇರಿ “ಸುಮೃತ್ತಿಕಾರಿಮತ್ತಗಜಾಂಕುಶ” ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು 1885ರಲ್ಲೇ ಮುದ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲೇನಿದೆ ?

ಸುಮೃತ್ತಿಕಾರಿ ಎಂದರೆ ಸು - ಸಮೀಚೇನವಾದ, ಮೃತ್ತಿಕಾ - ರಾಜರ ಮೃತ್ತಿಕಾ ಎಂಬುದರ ಅರಿ - ಶತ್ರುವರ್ಗದವರನ್ನು (ನಿಷೇಧಮಾಡುವವರನ್ನು) ಮತ್ತಗಜ - ಮದಭರಿತ ಗಜವಿದ್ದಂತೆ (ಅವರಿಗೆ) ಅಂಕುಶ - ಆ ಮತ್ತಗಜಗಳಿಗೆ ಅಂಕುಶ ಹಾಕುವುದೇ ಈ ಗ್ರಂಥ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪೀಠಿಕೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜರ ಋಜುತ್ವವಿಷಯ, ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರಾದಿಮಠದ ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಶ್ರೀಸತ್ಯವೀರರ ಬಳಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರ ಪ್ರಶೋತ್ತರವನ್ನು ಒಂದು ಪುಸ್ತಕಮಾಡಿ ಮುದ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದುವೇ “ಮಾರ್ತಿಕಗರ್ವನಿರ್ವಾಪಣ”. ಅದಕ್ಕೆ ಮಠತ್ರಯವಿದ್ವಾಂಸರು (ಯಾವ ಮಠತ್ರಯ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಿಲ್ಲ; ವಿದ್ವಾಂಸರ ಹೆಸರೂ ಇಲ್ಲ) ‘ಸುಮೃತ್ತಿಕಾರಿಮತ್ತಗಜಾಂಕುಶ’ ಎಂಬೀ ಪುಸ್ತಕದ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸಾಗುವ ಕ್ರಮ ಹೀಗಿದೆ -

ಮೊದಲು ಉತ್ತರಾದಿ ಮಠದ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಸತ್ಯವೀರಸ್ವಾಮಿಗಳ ಉತ್ತರ.

ಮೂರನೇ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ “ಖಂ” ಎಂಬುದು ಮಠತ್ರಯವಿದ್ವಾಂಸರು ಶ್ರೀಸತ್ಯವೀರಸ್ವಾಮಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದ್ದು.

ವಾಚಕರೇ! ಮಠತ್ರಯವಿದ್ವಾಂಸರು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಆ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚುರವಿದ್ದ ಕೆಲವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ” ಎಂಬ ನಿಶ್ಚಯ ನಮಗೆ ಸಂಗ್ರಹಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ಭಾಷೆ ಆ ಕಾಲದ ಆಡುಭಾಷೆಯನ್ನು¹ ಅನುಸರಿಸಿದೆ. ಶ್ರೀರಘೂತ್ತಮತೀರ್ಥರಿಗೆ - ಶ್ರೀಸತ್ಯಾಭಿನವತೀರ್ಥರಿಗಿದ್ದ ಗ್ರಂಥಸ್ಥವೈರುಧ್ಯವನ್ನು ಸಪ್ರಮಾಣ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಈ ಗ್ರಂಥ ಸಂಗ್ರಾಹ್ಯವಾದದ್ದು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿವಾದ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜಗುರುಸಾರ್ವಭೌಮರ ಋಜುತ್ವ ಹಾಗೂ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು, ನಂಬಿ, ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ತಂದು ಉದ್ಧಾರವಾಗೋಣ.

ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಅನುಗ್ರಹ ಸಂದೇಶ ನೀಡಿ ಕರುಣಿಸಿದ ಶ್ರೀಮನ್ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ ಮೂಲಮಹಾಸಂಸ್ಥಾನ ಶ್ರೀ ಸೋದಾ ವಾದಿರಾಜಮಠಾಧೀಶರಾದ ಶ್ರೀಶ್ರೀ ವಿಶ್ವವಲ್ಲಭತೀರ್ಥರಿಗೆ ಅನಂತ ನಮನಗಳು.

ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೆ ದಿ|| ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಪ್ರಸಾದ್ ಎ.ವಿ. ಅವರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಭರತ್ ಕುಮಾರ ಅವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ರಾಜರು ಇತೋಪ್ಯತಿಸಯ ಸಕಲಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕರುಣಿಸಲಿ. ಸುಂದರವಾಗಿ ಅಕ್ಷರಜೋಡಣೆ ಮಾಡಿದ ರಾಜರ ಭಕ್ತರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಕೆಂಪದಾಳಿಹಳ್ಳಿ ಇವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ಇತಿ,

ಸಜ್ಜನವಿಧೇಯ,

ಶ್ರೀನಿಧಿ ಉತ್ತನೂರು.

1 ಬಹುಶಃ ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಸಾಮಾನ್ಯಜನರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡಲು ಆಡುಭಾಷೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರಬಹುದು.

॥ ಶ್ರೀಮದ್ಧನುಮದ್ಭೀಮಮಧ್ವಾಂತರ್ಗತರಾಮಕೃಷ್ಣವೇದವ್ಯಾಸಾತ್ಮಕಲಕ್ಷ್ಮೀ-
ಹಯಗ್ರೀವಾಯ ನಮಃ ॥
ಶ್ರೀಗುರುರಾಜೋ ವಿಜಯತೇ ॥

**ಶ್ರೀಸುಮೃತ್ತಿಕಾರಿ ಮತ್ತಗಜಾಂಕುಶಾಖ್ಯೋಯಂ ಗ್ರಂಥಃ
ಮುಂಬಯಿ.**

ಸುಬೋಧ ಪ್ರಕಾಶ ಛಾಪಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿದ್ದು.

ಸನ್ 1885

ಪುಸ್ತಕದ ವಿಶೇಷಾಂಶಗಳು ಪ್ರಶೋತ್ತರರೂಪದಲ್ಲಿ

ಪೂರ್ವಪಕ್ಷ — ರಾಜರ ಋಜುತ್ವವಚನ ಹೇಳುವ ಪುರಾಣಗಳಿ-
ವೆಯೇ?

ಸಿದ್ಧಾಂತ — ಸಾಕಷ್ಟು ಇವೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾದಿ ಪುರಾಣವಚನಗಳಿವೆ.

ಪೂರ್ವಪಕ್ಷ — ಈಗಿನ ಪುರಾಣಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತವೆಯೇ?

ಸಿದ್ಧಾಂತ — ನಮ್ಮ ಪುರಾಣಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಪೂರ್ವಪಕ್ಷ — ಯಾರೋ ಸೇರಿಸಿದ್ದು ಯಾಕಾಗಿರಬಾರದು?
ಏಕೆಂದರೆ ನಮಗೂ ನಿಮಗೂ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿರುವ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ-
ನಿಬಂಧಕರಿಂದಾಗಲೀ, ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ
ನಮ್ಮ ಮಠದ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಾಗಲೀ, ಮಠಾಂತರಸ್ಥಖ್ಯಾತರಾದ
ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ, ವ್ಯಾಸರಾಜ, ರಾಘವೇಂದ್ರರಿಂದಾಗಲೀ ಉದಾ-
ಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ಈ ಪುರಾಣವಾಕ್ಯಗಳು ಯಾರೋ
ಸೇರಿಸಿದ್ದಾಗಿರಬೇಕು!

ಸಿದ್ಧಾಂತ — (1) ಹಾಗಾದರೆ ಮಠಾಂತರಜ್ಞಾನಿಗಳಿಂದಲಾಗಲೀ, ಧರ್ಮ-
ಶಾಸ್ತ್ರನಿಬಂಧಕರಿಂದಾಗಲೀ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳದ ಆಷಾಢಮಾಸದಲ್ಲಿ ಹಿಂಗು
ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹ ಎಂಬ ಉತ್ತರಾದಿಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಗಳ (ಹಿಂದಿನ ಯತಿಗಳ)
ಮಾತು ಕೂಡ ಯಾರೋ ಸೇರಿಸಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ನಮ್ಮಿಂದ
ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವಾಗದೇ ಹೋದೀತು! ಎಂಬ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಬರುತ್ತದೆ.

(1). ಇಂತಹ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ.

ಅಥವಾ ⁽¹⁾ಭಲಾರಿ ಆಚಾರ್ಯರು ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ ಆಚಾರ್ಯರು ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಂತ ತಾಮ್ರಪರ್ಣೀ ಆಚಾರ್ಯರ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಅದನ್ನು ಯಾರೋ ಸೇರಿಸಿರಬಹುದು ಎನ್ನದೆ ಅದನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಸೋದಾಮರದಲ್ಲಿ ಅನುಚಾನವಾಗಿ ಆ ಪುರಾಣಾದಿ ವಚನಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, ಇದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ 'ಯಾರೋ ಸೇರಿಸಿದ್ದು' ಎಂಬ ನ್ಯಾಯ ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಒಪ್ಪುವ ಮಾತಲ್ಲ⁽²⁾. ಇಂದಿನ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಉಪಲಬ್ಧವಿಲ್ಲವಲ್ಲ? ಅದಕ್ಕೇನು ಗತಿ.

ಪೂರ್ವಪಕ್ಷ — ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರು ತಾವೇ 'ಯಸ್ಯ ತ್ರೀಣ್ಯದಿತಾನಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಂತೆ ಅವರ ವಚನವೇ ನಮಗೆ ಪ್ರಮಾಣ.

ಸಿದ್ಧಾಂತ — ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಾವು ತಮ್ಮ ಮರದ ಸ್ವಾಮಿಗಳಾಗಲೀ, ಮಠಾಂತರಸ್ಥ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ, ವ್ಯಾಸರಾಜ ಮೊದಲಾದವರು ಹೇಳಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈಗ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರ ವಚನವೇ ಪ್ರಮಾಣ ಎಂದು ಏವಕಾರ ಹಾಕಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲದೇ, ಶ್ರೀಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರಂತೆ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಸ್ವಾಪ್ನವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಋಜುಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪೂರ್ವಪಕ್ಷ — ಸ್ವಾಪ್ನವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನ ⁽³⁾ಅಬ್ಜಾರಣ್ಯ-ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ್ದರಿಂದ ನಂಬಬಾರದು.

(1). ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಧೀಶತೀರ್ಥರಿಂದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು.

(2). ನಿಜವಾಗಿ ಬೊಮ್ಮಾಂಡಪುರಾಣದ... ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿಜಯದಾಸಾದಿಗಳು ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದರಿಂದ.

(3). ಕೃತಕಅಬ್ಜಾರಣ್ಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರನ್ನು ಕಶೇರು ಎಂಬ ಗೋಪಿಕಾ ಸ್ತ್ರೀ ಎಂದೆಲ್ಲ ಅಪದ್ಧ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸಿದ್ಧಾಂತ - ಅಬ್ಜಾರಣ್ಯಮಹಾತ್ಮ್ಯ ಕೃತಕಪುರಾಣ. ಆ ಭಾಗ ನಂಬ-
ಕೂಡದು.

ಪೂರ್ವಪಕ್ಷ - ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನವು ವಾದಿರಾಜರು ಮೂಕನಿಗೆ
ಹೇಳಿದ್ದು ಎಂದಿದೆ. 'ಮೂಕ ಮಾತನಾಡುವುದು' ಎಂದೂ ವಿರುದ್ಧ-
ವಲ್ಲವೇ? ಹಾಗೂ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪಾಠವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಇದೆ. ಆದ್ದ-
ರಿಂದ ಕಲ್ಪಿತ.

ಸಿದ್ಧಾಂತ - ಆಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಏಡಮೂಕಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಸರ್ವಥಾ ಮೂಕ
ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ರಾಜರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಮೂಕನೇ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ
ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಎಂದಿದೆ. ಹೇಗೆ ಶ್ರೀಸುಧಾದಲ್ಲಿ 'ಭಾರತೀದೇವಿಯರ
ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಮೂಕನೂ ವಾಗ್ಮಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ' ಎಂದು ಜಯತೀರ್ಥರು
ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ತದ್ವತ್ ಇಲ್ಲಿಯೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಗುರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಮೂಕನೂ ವಾಗ್ಮಿಯಾಗು-
ತ್ತಾನೆ ಎಂದಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಏನೂ ಬಾಧಕವಿಲ್ಲ.

ಪಾಠವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಗ್ರಂಥದ ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಲಾರದು.
ಅಂತರಾಧಿಕರಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಘೂತ್ತಮಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹಿಡಿದ ಪಾಠವನ್ನೇ ಅದೇ
ಮಠದ ಶ್ರೀಸತ್ಯನಾಥರು ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ರಘೂತ್ತಮರ ಗ್ರಂಥವು
ಅಪ್ರಮಾಣವೇ? ಅವರು ಹಿಡಿದ ಟೀಕಾಗ್ರಂಥವು ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕವೇ?

ಪೂರ್ವಪಕ್ಷ - ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣವು
ಮಾಡಕೂಡದು. ಕಾರಣ, ಮಧ್ವಮತದವರು ಮಠಾಂತರಚಿಹ್ನೆ-
ಯಾದ ಭಸ್ಮ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಧರಿಸಬಾರದೋ ಹಾಗೇ
ಮಠಾಂತರದವರಾದ ವಾದಿರಾಜರ ಮೃತ್ತಿಕೆಯನ್ನೂ ಧರಿಸ-
ಬಾರದು.

ಸಿದ್ಧಾಂತ — ಮತಾಂತರಚಿಹ್ನೆಯಾದ ಭಸ್ಮ,ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧವಿರುವಂತೆ, ಪರಮರದ ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮೃತ್ತಿಕಾನಿಷೇಧ ಮಾಡುವ ವಾಕ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ವೈಷ್ಣವರು ಪರಮತದವರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದೆಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಅನುಮಾನದಂತೆ ಪರಮರದವರಾದ (1)ರಾಜರ ಪೂಜೆಯನ್ನೂ (ಗೌರವಾದಿ ಸಮರ್ಪಣೆ) ತಾವು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಇದೇ ತೆರನಾಗಿ ಅನೇಕ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಲಾಗಿ ಸಮರ್ಪಕ ಸಮರ್ಥ ಉತ್ತರವನ್ನು ಮಠತ್ರಯವಿದ್ವಾಂಸರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅದರ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷಾಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜರು ಅನ್ಯದೇವತಾ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿದ್ದು, 'ಕಲಿಂ ಜಯ ತದ್ವಿವಿಕ್ಷುಮ್' ಎಂದು ತಾವೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಂದರವಾದ (ಮಾರ್ಮಿಕವಾದ) ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇವೆಲ್ಲ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೀಡಿದ ಉತ್ತರ ಎಂದು ಮಠತ್ರಯವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯಾಕಾರವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ —

“ಋಜುತ್ವವಿಷಯವಾಗಿ ಒಮ್ಮೆ ವಿವಾದ ಉಂಟಾದಾಗ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಗುಂಪೊಂದು 4 ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಪತ್ರವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಶ್ರೀಸತ್ಯ-ಪರಾಕ್ರಮತೀರ್ಥರ ಬಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿನ ನಾಲ್ಕು ವಿಷಯಗಳೇನೆಂದರೆ,

1) ರಾಜರಿಗೆ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣದೇವರಿಗೆ ಸಮಪೂಜಾ ಮತ್ತು ರಾಜರ ಮೃತ್ತಿಕಾ ಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು.

(1). ಶ್ರೀಸತ್ಯಪ್ರಮೋದರು ರಾಜರ ಗ್ರಂಥವಾದ ಯುಕ್ತಿಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ.

2) ಋಜುತ್ವವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣಾದಿ ವಚನ ಪ್ರಮಾಣ ಎಂದು ಹೇಳೋಣ.

3) ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡದವರನ್ನು ದೈತ್ಯರು ಎಂದು ಬಯ್ಯೋಣ.

4) ಬಲಾತ್ಕಾರೇಣ ಕೆಲವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಆ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡೋಣ.

ಈ ಪತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದ (1) ಶ್ರೀಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮತೀರ್ಥರು 3 ಮತ್ತು 4ನೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಖಂಡನಮಾಡಿ ನಿಷೇಧ ಮಾಡಿ ಕೈಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿಸುತ್ತಾರೆ. 1ನೇ ಹಾಗೂ 2ನೇ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಮ್ಮತಿ ಇತ್ತು ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. 'ಅಪ್ರತಿಷಿದ್ಧಮ್ ಅನುಮತಂ ಭವತಿ' ಎಂಬ ನ್ಯಾಯದಂತೆ.

ಶ್ರೀಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮತೀರ್ಥರು(2). ಇಂತಹ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಇರುವಾಗ, ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಸತ್ಯವೀರರು ವಿರುದ್ಧಾಭಿಪ್ರಾಯದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಉತ್ತರರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಿ ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರಾದರೂ ಹೇಗೆ? ಇದು ಶ್ರೀಸತ್ಯವೀರರು ನಿಜವಾಗಿ ಬರೆಸಿದ್ದಾ? ನಿಜವಾದರೆ ಗುರುಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಶ್ರೀಸತ್ಯವೀರರು ಹೇಗೆ ಬರೆಸಿದರು? ಎಂಬ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮೂಡುತ್ತವೆ.

ಗ್ರಂಥದ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಮಠತ್ರಯವಿದ್ವಾಂಸರು ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ವಿಷಯಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಮನಗಳು.

ಶ್ರೀನಿಧಿ ಉತ್ತನೂರು.

(1). ಇವರು ಜಂಬುಖಂಡಿ ವಾದಿರಾಜಾಚಾರ್ಯರ ಗುರುಗಳು ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

(2). ಇವರು ಹಸ್ತೋದಕ, ಪಾದೋದಕದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಶ್ರೀಸತ್ಯವ್ರತಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವು ಗ್ರಾಹ್ಯವೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಶ್ರೀಗುರುರಾಜೋ ವಿಜಯತೇ ||

ಶ್ರೀಸುಮೃತ್ತಿಕಾರಿಮತ್ತಗಜಾಂಕುಶಾಖ್ಯಾಯಂ ಗ್ರಂಥಃ
 ನಮಸ್ತೇ ನರಸಿಂಹಾಯ ಸಮಸ್ತಖಿಳವೈರಿಣೇ |
 ಪ್ರಮಾಸ್ತು ಮೇ ಭ್ರಮೋ ಮಾಸ್ತು ಶ್ರಮೋಽಸ್ತು ಗುರುವೈರಿಣಾಮ್ ||
 ಮಠಾಂತರೇಶಮೃದ್ವೈರಿಮತ್ತಮಾತಂಗಮಸ್ತುಕೇ |
 ವಾಗಂಕುಶಂ ಪಾತಯಾಮಃ ಸಾಧುಪೀಡಾಪನುತ್ತಯೇ ||
 ಪರೋಕ್ಷೇರ್ದೂಷ್ಯಮಾತ್ರಸ್ಯ ಸಂಗ್ರಹೇಣಾನುವಾದತಃ |
 ದೂಷಣಂ ಚ ತಟಸ್ಥಾನಾಂ ಸತಾಂ ಸಮ್ಮತಮುಚ್ಯತೇ ||

ತಥಾಹಿ - ಶಕೆ 1806 ತಾರಣಸಂವತ್ಸರ ಮಾಘಶುದ್ಧದ್ವಾದಶೀ ದಿನಾದಿ-
 ಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಸತ್ಯವೀರಸ್ವಾಮಿಗಳ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ ವಿವೇಕಿಶಿಷ್ಯರು ಶ್ರೀವಾದಿರಾಜ-
 ಋಜುತ್ವವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತದ್ವೃಂದಾವನಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಅವರು
 ಋಜುಗಳು ಯಂತ, ತದ್ವೃಂದಾವನಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣಮಾಡದೇ ಇದ್ದವರು
 ಯೋಗ್ಯರಲ್ಲ ಯಂತಲೂ ತದೀಯರು ಹೇಳೋಣದರಿಂದ, ನಿನ್ನೆ ಉಡುಪಿಯಿಂದ
 ಬಂದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾದಿಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ರಾಜರಿಗೆ ಋಜುತ್ವಸಾಧಕ-
 ಋಕ್ ಸಂಹಿತಾ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ, ಬ್ರಹ್ಮವೈವರ್ತ, ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣವಚನ ಪದ
 ಸುಳಾದಿಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ತೀವ್ರಭಾಷಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ
 ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಯಂತ ಬರೆದಿದ್ದರಿಂದಲೂ ಸಂಶಯ ಹುಟ್ಟಿ, ನಾವು ಮಾಡುವ
 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀಗಳವರು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ ಸಂಶಯ ಬಿಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಯಂತ
 ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದವರಾಗಿ, ಅವರು ಅವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ,

ರಾಜರು ಋಜುಗಳು ಯಂತ (ಎಂಬುದು) ತಿಳಿಯೋಣ ಅನ್ಯಥಾ
 ಜ್ಞಾನವೆಂತ, ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ಮಠಾಂತರಚಿಹ್ನೆ ಭಸ್ಮರುದ್ರಾಕ್ಷ-
 ಧಾರಣವತ್ (ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ) ನಮ್ಮ ಮಠದವರಿಗೆ ಮಠಾಂತರ-
 ಚಿಹ್ನವಾದಿರಾಜಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣ ತ್ಯಾಜ್ಯವಾದ ಕಾರಣ ಸರ್ವಥಾ

ಕೂಡದು ಯಂತಲೂ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದಾಂಗೂ ಕನ್ನಡ-
ಭಾಷೆಯಿಂದ ಒಂದು ಸ್ವೋತ್ತೇಕ್ಷಿತಸಂವಾದರೂಪಗ್ರಂಥ ರಚಿಸಿ
ಅದಕ್ಕೆ “ಮಾರ್ತಿಕಗರ್ವನಿರ್ವಾಪಣ” ಯಂತ ನಾಮವಿಟ್ಟು
ಅದನ್ನೇ ಪಂಡಿತಮನ್ಯರಿಬ್ಬರು ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಛಾಪಿಸಿ
ಪಾರ್ಥಿವವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕುಂಭಕೋಣಾದಿ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ
ಪಡಿಸಿದರು.

ಅದನ್ನ ನೋಡಿ (1) ರಾಜಕೀಯ ಮಠತ್ರಯವಿದ್ವಜ್ಜನರು ಹೇಳುವ
ತದ್ಗ್ರಂಥ ಸಾಮಾನ್ಯ, ವಿಶೇಷದೂಷಣವೇನೆಂದರೆ,

ಗ್ರಂಥಸಾಮಾನ್ಯದೂಷಣ

ಶ್ರೀಗಳವರೇ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾದರೆ ಸ್ವಗುರು ಶ್ರೀಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಸ್ವಾಮಿಗಳ
ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಧಾತೃವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕುಂಭಕೋಣದೇಶದಾಗೆ ರಾಜಕೀಯ
ಸಂಗಮೇಶ್ವರ, ವೇದವ್ಯಾಸಾಚಾರ್ಯರು ಮುಂತಾದವರಿಗೂ ತದ್ವಿರೋಧಿ-
ಗಳಿಗೂ ಕಲಹ ಬಿದ್ದು ವಿರೋಧಿ ಬಹುಜನರು ಕೂಡಿ -

ರಾಜಕೀಯರಲ್ಲಿ ರಾಜರಿಗೆ ಋಜುತ್ವೇನ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಸಮಪೂಜಾ,
ತನ್ಮೃತ್ತಿಕಾ ಧಾರಣಾದ್ಯನುಷ್ಠಾನ ||1|| ಅದಕ್ಕೆ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನ
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣಾದಿ ವಚನಪ್ರಮಾಣ ಯಂತ ಹೇಳೋಣ ||2|| ಹಾಗೆ
ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡದೇ ಯಿದ್ವವರನ್ನ ದೈತ್ಯರು ಯಂತ ಬಯ್ಯೋಣ ||3||
ಬಲಾತ್ಕಾರೇಣ ಕೆಲವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಆ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿಸೋಣ ||4||

ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಾಲ್ಕು ದೋಷವಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ನಿಷಿದ್ಧ ಎಂತ ಮಹಜರು
ಬರೆದು ಮಠಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಗಳವರು ಸಂ-ವೇದವ್ಯಾಸಾಚಾರ್ಯರನ್ನು
ಮಠಕ್ಕೆ ಕರಕಳಿಸಿ ಆ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವದ್ವಯಕ್ಕೆ ನಿಷೇಧ ಮಾಡದೆ ಉತ್ತರ
ದ್ವಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನಿಷೇಧ ಕಂಡು ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೈಕಾಗದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು

(1). ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿದವರು

ಅದರ ವಿವರ ಕಂಡು ಕಳಿಸಿದ ಆಜ್ಞಾಪತ್ರ ಚಕ್ರಪಾಣಿ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಜನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿಸಿದ ಮ್ಯಾಲೆ ಕಲಹವು ಶಾಂತವಾಗಿತ್ತು.

ತಥಾಚ ಆ ಪತ್ರದಿಂದ ಶ್ರೀಗಳವರು ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ-
ದ್ವಯ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರು ಯಂತ ಆಗುತ್ತದಾದ ಪ್ರಯುಕ್ತ “ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯೈಃ
ಯತ್ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತಯಾ ಅಭ್ಯುಪಗತಂ, ತದ್ವಿರುದ್ಧಾಂಗೀಕಾರೇ ಅಪಸಿದ್ಧಾಂತಃ”
ಇತಿ ಪದ್ಧತ್ಯುಕ್ತ್ಯಾ ಅಪಸಿದ್ಧಾಂತಾಖ್ಯದೋಷಬರುತ್ತದೆ. ಅತಃ ಶ್ರೀಗಳವರು
ಯಿಂಥಾ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದರು ಯಂಬೋದು ಸುಳ್ಳು ಯಂತ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ
ಕಾರಣ ಆ ಗ್ರಂಥ ಅವಿಶ್ವಸನೀಯ. — ಇತಿ ಗ್ರಂಥಸಾಮಾನ್ಯದೂಷಣಮ್.

ಅಥ ವಿಶೇಷದೂಷಣ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ

(1) ಪ್ರಶ್ನೆ - ಆ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾದಿ ಪುರಾಣವಚನ ಯಿದ್ದರೆ ಯಾಕೆ
ನಂಬಬಾರದು?

ಉತ್ತರ - ದಾವ ಪುರಾಣಪುಸ್ತಕದಲ್ಲೂ ಕಾಣದೇ ಯಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದ
ನಂಬಕೂಡದು.

(2) ಪ್ರಶ್ನೆ - ದಾವದಾದರೂ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದರೆ
ಯಾಕೆ ನಂಬಕೂಡದು?

ಉತ್ತರ - ಅದನ್ನ ಆಧುನಿಕರು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿ
ತಿಳಿಬೇಕು.

(3) ಪ್ರಶ್ನೆ - ಹಾಂಗಾದರೆ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ವಚನ,
ಪುರಾಣ ಕೋಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣದೇ ಯಿದ್ದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಅದನ್ನು ಕಲ್ಪಿತ
ಯಂತ ಅನಬೇಕೋ ಯೇನೋ?

ಉತ್ತರ - ಆಪ್ತಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರನಿಬಂಧನಕಾರರಿಂದ ಉದಾಹೃತ-

ವಾದದ್ದರಿಂದ ಅದು ಕೋಶದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಯಿದ್ದು ಈಗ ಉತ್ಸನ್ನ-
ವಾಯಿತು ಯಂತ ತಿಳಿಬೇಕು.

(4) ಪ್ರಶ್ನೆ - ಯಿದೇ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಋಜುತ್ವವಚನಕ್ಕೂ ಯಾಕೆ ಗತಿ
ಹೇಳಿಕೊಡದು?

ಉತ್ತರ - ಸಂಪ್ರತಿಪನ್ನ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರನಿಬಂಧನಕಾರರಿಂದಾಗಲೀ
ನಮ್ಮ ಮತೋದ್ಧಾರಕ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯಪ್ರಭೃತಿ ನಮ್ಮ
ಪೂರ್ವಸ್ವಾಮಿಗಳಿಂದಲೇ ಆಗಲಿ ಮಠಾಂತವಿಖ್ಯಾತ ವಾದಿರಾಜ,
ವ್ಯಾಸರಾಜ, ರಾಘವೇಂದ್ರತೀರ್ಥಾದಿ ಗಳಿಂದಾಗಲೀ ಯಲ್ಲೂ
ಅನುದಾಹೃತವಾದ್ದರಿಂದ ಋಜುತ್ವವಚನಕ್ಕೆ ಅಂಥಾ ಗತಿ ಹೇಳ-
ಕೊಡದು.

ಖಂಡನ - ಹೀಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ ನಾಲ್ಕನೇ
ಪ್ರಶೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಸ್ವಾಮಿಗಳಿಂದಲೇ ಆಗಲೀ ಯಂತ ಹೇಳಿ-
ದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತರಾದಿ ಮಠದವರು ಸಂಪ್ರತಿಪನ್ನೋಕ್ತಮಠಾಂತರ ಶ್ರೀಪಾದಾದಿ
ಮಠಗಳಿಂದ ಅನುದಾಹೃತವಾಗಿ ಕೆಲವು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರನಿಬಂಧನಕಾರರಿಂದ
ನಿಷಿದ್ಧವಾದಾಗ್ಯೂ 'ಆಷಾಢಮಾಸೇ ಹಿಂಗುಗ್ರಹಣಾದಿ ವಚನ ತಮ್ಮ
ಪೂರ್ವಸ್ವಾಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಹೃತವಾದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಅದು ಪ್ರಮಾಣಯಂತ
ನಂಬಿ ಕ್ವಚಿತ್ ಕೋಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡರೆ ಅದು ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತ ಯಂತ ಅನಬಾರದು. ಕ್ವಚಿತ್
ಕಾಣದೇ ಇದ್ದರೆ ಹಿಂದೆ ಯಿದ್ದು ಈಗ ಉತ್ಸನ್ನವಾಗಿದೆ ಯಂತ ಆ ವಚನಕ್ಕೆ ಗತಿ
ಹೇಳಿಕೊಂಡು ತದುಕ್ತಾನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡೋದು ಯುಕ್ತಯಂತ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಆಗುತ್ತದೋ
ಹಾಂಗೆ "ಪೂರ್ವಗ್ರಾಸೋ ಭವೇದಿಂದೋರರ್ಧರಾತ್ರಾದಧಃಸ್ತನಃ" ಯಂಬ
ವಚನ ಛಲಾರ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತ ಯಂತ ಹೇಳಿದಾಗ್ಯೂ ತಾಂಪ್ರ-
ಪರ್ಣ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಆ ವಚನೋದಾಹರಣ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ತದನುಯಾಯಿ-
ಗಳು ಕೋಶೇಷ್ಟದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಉಕ್ತಗತಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ತದುಕ್ತಾನುಷ್ಠಾನ

ಮಾಡೋದು ಯುಕ್ತ ಯಂತ ಆಗುತ್ತದೋ ಹಾಂಗೆ ಸೋದಾಮರಿಯರು ಸಂಪ್ರತಿಪನ್ನ ಅನ್ಯಮಠ ಶ್ರೀಪಾದಾದಿಗಳಿಂದ ಅನುದಾಹೃತವಾದಾಗ್ಯೂ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರಭೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಂದ ಋಜುತ್ವವಚನ ಉದಾಹೃತವಾದದ್ದರಿಂದ ಕೋಶದಲ್ಲಿ ದರ್ಶನಾದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಉಕ್ತಗತಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ತದುಕ್ತಾನುಷ್ಠಾನ ನಾವು ಮಾಡೋದು ಯುಕ್ತ ಅಂತ ಹೇಳೋದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಪುನಃ ಋಜುತ್ವವಚನಕ್ಕೆ ಅಂಥಾ ಗತಿ ಹೇಳಿಕೊಡದು ಯಂತ ಹೇಳಿದ್ದು ಅವಿಮರ್ಶಮೂಲಕ. ಮತ್ತು ಋಜುತ್ವವಚನವನ್ನ ಯೆಣ್ಣೆ ಚೀಟಂತೆ ತೋರಿಸುಧಾರೆ ಯಂಬೋ ಮಾತು ದೂಷಕರ ಪೂರ್ವಜಮಾತ್ತೋದಾಹೃತ ಕೆಲವು ವಚನವು ತಾದೃಶವಾದ್ದರಿಂದ. 'ಪಶ್ಯಸಿ ಪಶ್ಯಸಿ ಪರದೋಷಾನಾತ್ಮದೋಷಾನ್ ಪಶ್ಯಸಿ' ಇತ್ಯಾಭಾಣಕಾನುಸಾರೀ ಆದಕಾರಣ ಅವಿವೇಕ ಮೂಲಕ ಯಂತು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

(5) ಪ್ರಶ್ನೆ-ಯೀರೀತಿಯಾದರೆ ಸರ್ವ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಪುರಾಣಾದಿಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಾದಿ ಸಂಭಾವನೆಯಿಂದ ಸರ್ವತ್ರ ಅವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಚಾರ್ವಾಕಮತಾನುಸರಣ ಆಗಬೇಕಾಗೋದೋ ಯೇನು?

ಉತ್ತರ - ಋಗಾದಿವೇದಗಳು ಸರ್ವದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ವೊಂದೇ ಪಾಠವಿರುತ್ತವೋ ಅವಗಳಾನುಪೂರ್ವೀವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲವೆಂತ ನಿಶ್ಚಯ. ಅದರ ಅರ್ಥಗಳನ್ನ ಅನೇಕ ಜನರು ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರಾದ್ದರಿಂದ ಆ ಅರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೂ ದಾರ ಮತವನ್ನ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದೇವೋ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಅರ್ಥವೇ ನಮಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದಂಥಾದ್ದು.

ಖಂಡನ - ಇಲ್ಲಿ "ನಾವು ದಾರಮತವನ್ನ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದೇವೋ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಅರ್ಥವೇ ನಮಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ" ಎಂಬೋದರಿಂದ ಮತಾಂತರಸ್ಥರು ಹೇಳಿದ ಅರ್ಥ ತದನುಸಾರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವೆಂಬ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ

ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥದ್ವಯವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಬೇಕಾದೀತು! 'ವಸ್ತುನಿ ವಿಕಲ್ಪಾ-
ಯೋಗಾತ್' ಈ ಉತ್ತರ ಅನುಪಪನ್ನ. ದಾರ ಮತವನ್ನ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ವೇಷ್ವ-
ವಾಂತರಮತವಿವಕ್ಷಯಾ ಅನೇಕ ಜನರು ಯಂಬೋದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಮಾಧ್ವ-
ಜನರೆಂಬ ಅರ್ಥವಾದರೆ ಆ ಅರ್ಥಗಳು ವಿರುದ್ಧಗಳಾದರೆ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ-
ದೋಷವೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವಿರುದ್ಧಗಳಾದರೆ ಆ ಗ್ರಂಥಾಭಿಮತಗಳೆಂದು
ಗ್ರಾಹ್ಯಗಳೇ ಆಗುತ್ತದಾದಪ್ರಯುಕ್ತ ಅನ್ಯೋಕ್ತಾರ್ಥನಿಷೇಧಕವಾಗಿ ಅವರು
ಹೇಳಿದ ಅರ್ಥವೇ ಯಂಬ ಅವಧಾರಣಾನುಪಪತ್ತಿಃ. ಏವಂ ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥಭೇದ-
ವ್ಯವಸ್ಥಾವತ್ ಸ್ಮೃತಿಪುರಾಣಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಿದ್ದ ಪಾಠಭೇದ ನ್ಯೂನಾಧಿಕ-
ಭಾವಾದಿವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಉಕ್ತರೀತ್ಯಾವಿಕಲ್ಪದಿಂದ
ನಿರಸನೀಯ ಯೆಂತ ತಿಳಿತಕ್ಕದ್ದು.

(6) ಪ್ರಶ್ನೆ - ಹೀಗೆ ಪುರಾಣಾದಿಗಳು ನಂಬತಕ್ಕಗಳಲ್ಲದೆ ಯಿದ್ದರೆ
ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ವಾಯುತ್ವಸಾಧಕಪ್ರಮಾಣವನ್ನ ಕೇಳಿದರೆ
ಏನು ಹೇಳಬೇಕು?

ಉತ್ತರ - 'ಯಸ್ಯ ತ್ರೀಣಿ' ಇತ್ಯಾದಿ ಅತ್ಯಾಪ್ತರಾದ ಶ್ರೀಮದಾ-
ಚಾರ್ಯರ ವಚನವೇ ಪ್ರಮಾಣ ಯಂತ ಹೇಳಬೇಕು.

ಖಂಡನ - ನಾಲಕನೇ ಪ್ರಶೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಶ್ರೀಮದಾ-
ಚಾರ್ಯರ ವಾಯುತ್ವವಿಷಯದಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಮತೋದ್ಧಾರಕಪೂರ್ವಾ-
ಚಾರ್ಯರಿಂದ ಉದಾಹೃತಪುರಾಣಾದಿಗಳನ್ನು ನಂಬತಕ್ಕದ್ದು ಯಂತ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ
ಜ್ಞಾನ ಅವರ್ಜನೀಯೋದಯವಾದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಪುರಾಣಾದಿಗಳು ನಂಬತಕ್ಕ-
ಗಳಲ್ಲದೆ ಯಿದ್ದರೆ ಯಂತ ಅವರಿಂದ ಅನುವಾದ ಅಕಾರ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ಈ
ಪ್ರಶ್ನವು - ತದುತ್ತರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮತೋದ್ಧಾರಕಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯೋದಾಹೃತ
ಪುರಾಣಾದಿಗಳನ್ನು ನಂಬತಕ್ಕದ್ದು ಯಂತ ಹೇಳೋದು ಬಿಟ್ಟು ಅವುಗಳಿಗೆ
ವ್ಯವಚ್ಛೇದಕವಾಗಿ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯವಚನವೇ ಪ್ರಮಾಣ ಯಂತ ಹೇಳಿದ್ದು
ಸರಿಯಲ್ಲ.

(7) ಪ್ರಶ್ನೆ - ಹೀಗೆ ಆಪ್ತೋಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ವಾಯುತ್ವ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರೆ ವಾದಿರಾಜರೂ ಆಪ್ತರು ಯಂತ ಶ್ರೀಗಳವರ ಅಪ್ಪಣೇನೇ ಆದಕಾರಣ ಅವರಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ವಾಪ್ನವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಋಜುಗಳು ಯಂತ ಯಾಕೆ ಅನಬಾರದು?

ಉತ್ತರ - ಸ್ವಾಪ್ನವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನ ಅಬ್ಜಾರಣ್ಯಮಹಾತ್ಮ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ್ದರಿಂದ ಆಖ್ಯಾನಾನುಸಾರ ಅರ್ಥ ನಂಬಬಾರದು.

(8) ಪ್ರಶ್ನೆ - ಅಬ್ಜಾರಣ್ಯಮಹಾತ್ಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಗ ಕಲ್ಪಿತ ಯಂತ ಪ್ರವಾದವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತದ್ವಿರೋಧ ಯೇನು ಬಾಧಕವಾದೀತು?

ಉತ್ತರ - ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನ ವಾದಿರಾಜರು ಹೇಳಿದ್ದು ಯಂಬ ಮಾತು ಅವಾಕ್ತನರು ಕಲ್ಪಿಸಿ ರಾಜರು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಮೂಕನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದರು. ಆ ಮೂಕ ನಮಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ ಯಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಾತಿಗೆ ಸ್ವಕ್ರಿಯಾವಿರೋಧಾದಿಗಳೇ ಬರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೂ ಆಖ್ಯಾನ ವೊಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಂಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಯಿಲ್ಲದೇ ಯಿರೋದರಿಂದಲೂ ಕಲ್ಪಿತವೆಂಬ ವಿದ್ವಜ್ಜನರು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಖಂಡನ - ಏತೇನ ಆಖ್ಯಾನ ಅಕಲ್ಪಿತವಾಗಿದ್ದರೆ ಕಲ್ಪಿತತ್ವೇನ ಪ್ರವಾದ ಸಿದ್ಧ ಅಬ್ಜಾರಣ್ಯಮಹಾತ್ಮ್ಯಭಾಗ ವಿರೋಧ ಬಾಧಕವಾಗಲಾರದು. ಅದೂನು ಸ್ವಕ್ರಿಯಾವಿರೋಧ, ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠವ್ಯತ್ಯಾಸ ಈ ಎರಡು ಹೇತುನಿಂದ ಕಲ್ಪಿತವೆಂತ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಈ ಎರಡು ಗ್ರಂಥವು ಅನುಪಾದೇಯವೆಂತ ಹೇಳಿದಾಂಗಿ ಆಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಮೂಕತ್ವವಕ್ತೃತ್ವಾದಿಗಳಿಗೆ ದೈಶಿಕ-ಕಾಲಿಕೋಭಯಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯ ಹೇಳಿದರೆ ಸ್ವಕ್ರಿಯಾವಿರೋಧ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಹಾಂಗೆ ಹೇಳೋದಿಲ್ಲ. ಕಿಂತು ಮೂಕತ್ವವಕ್ತೃತ್ವಗಳಿಗೆ ದೈಶಿಕಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯಮಾತ್ರವೊಪ್ಪಿ ಮೂಕನಾಗಿದ್ದವ ಗುರ್ವನುಗ್ರಹದಿಂದ

ತದುಕ್ತ ಸ್ವಾಪ್ನಾಖ್ಯಾನ ಹೇಳಿದನೆಂತ ಹೇಳುಧಾರೆ. ಏವಂಸತಿ ಸ್ವಕ್ರಿಯಾ-
ವಿರೋಧ ಸರ್ವಥಾ ಬರೋದಿಲ್ಲ. ಅನ್ಯಥಾ “ಭವತಿ ಯದನುಭಾವಾದೇಷ-
ಮೂಕೋಽಪಿ ವಾಗ್ಮೀ” “ಅಂಧೋಽಪಿ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಃ ಸ್ಯಾದೇಷಮೂಕೋಽಪಿ
ವಾಕ್ಯತಿಃ” ಇತ್ಯಾದಾವಪಿ ಸ್ವಕ್ರಿಯಾವಿರೋಧಪ್ರಸಂಗಃ.

ಪಾಠವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದರೂ ಕಲ್ಪಿತತ್ವಪ್ರಯೋಜಕವಲ್ಲ. ತಥಾತ್ವೇ ಮೂಲ-
ಟೀಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬಹುಳವಿರೋದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮದಾ-
ಚಾರ್ಯ ಜಯಾರ್ಯಕೃತಗಳಲ್ಲಿ ಕೇನಚಿತ್ ಕಲ್ಪಿತ ಯಂತ ಆಗಲಿ ಯಂತ
ಅತಿಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ತಸ್ಮಾದುಕ್ತಹೇತುದ್ವಯದಿಂದ ಆಖ್ಯಾನಕಲ್ಪಿತಯಂತ
ಸಿದ್ಧಾಂತಮಾಡಿದವರು ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲ ಯಂತಲೂ ರಾಜರು ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ
ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು ಯಂಬ ಮಾತು ವೇದವೇದ್ಯತೀರ್ಥರಾರಭ್ಯ ತನ್ಮರೀಯ
ಶಿಷ್ಯಪರಂಪರಾಗತವಾದ್ದರಿಂದ ಅವಾಕ್ತನಕಲ್ಪಿತವಲ್ಲ ಯಂತಲೂ ತಿಳಿಬೇಕು.

ಮೂಲ ಟೀಕಾಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಜವ್ಯಾಖ್ಯಾತೃಗಳು ಯಾವ ಪಾಠ ಹಿಡಿ-
ದಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಎಂದರೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತೃಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರು
ಹಿಡಿದ ಪಾಠಗಳು ಪರಸ್ಪರವಿರುದ್ಧಗಳಾಗಿ ಯಿರೋದರಿಂದ ಪುನರ-
ನಿರ್ಣಯವೇ ಆಗಬೇಕಾದೀತು !

ಅವರವರ ಗುರುಗಳು ಹೇಳಿದ ಪಾಠವೇ ಅವರವರು ನಂಬತಕ್ಕದ್ದು
ಯಂದರೆ ಸಮಂ ಆಖ್ಯಾನವಿಷಯೇಽಪಿ. ಇದರಿಂದ ಯಾರು ಯಾವ
ಪೂರ್ವಜರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ತದುಕ್ತ ಪಾಠವನ್ನ ನಂಬತಕ್ಕದು
ಯಂತ ಆಯಿತು. ಹಾಗಾದರೆ ಉತ್ತರಾದಿ ಮಠದ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾತೃ ಭಾವಬೋಧಾಚಾರ್ಯರು ಹಿಡಿದ ಪಾಠವನ್ನ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ
ಅಭಿನವಚಂದ್ರಿಕಾಚಾರ್ಯರು ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತ ಯಂತ ಅಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಉಭಯ
ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಿಂದ ಟೀಕಾಪಾಠದಲ್ಲಿ ಆ ಮರೀಯರೂ ಕೂಡ ಸಂದೇಹಪಟ್ಟು
ಅದರು. ಇತೋಪಿ ಪೂರ್ವಜ ಭಾವಬೋಧಾಚಾರ್ಯರು ಹಿಡಿದ ಪಾಠವೇ

ಪ್ರಾಮಾಣಿವೆಂತ ನಂಬಿ ಅಭಿನವಚಂದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಚಯಕ್ಕೆ ತಾರದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಂಗಾದರೆ ಶ್ರೀಗಳವರು ಮಠಾಭಿಮಾನಿಗಳೆಂತ ಬರುವ ವಿದ್ವಜ್ಜನರಿಂದ-
ರಾಗಲೀ ಪ್ರಕಾರಾಂತರದಿಂದಾಗಲೀ ಭಾವಬೋಧಾಭಿನವಚಂದ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ
ಆನುಕೂಲ್ಯ ಘಟನಾ ಮಾಡಿಸಿ ಪ್ರಚಯಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಇದು ಅಭಿನವ-
ಚಂದ್ರಿಕಾಚಾರ್ಯರ ಸ್ಥಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಮಾಡಿ ಅಖಂಡದೀಪವಿಟ್ಟು
ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡೋದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮಸೇವಾ. ಅದು ಅಶಕ್ಯ ಎಂತಲೆ
ಆದರೆ ಪೂರ್ವಸ್ವಾಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಜರು ಹಿಡಿದ ಪಾಠವನ್ನೇ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ-
ವೆಂತ ನಂಬಿ ಅನಂತರ ಜನರು ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಆಡಿದ ಮಾತನ್ನು ಅಯುಕ್ತವೆಂತ
ಒಪ್ಪಬೇಕಾದೀತು !

ಯೀ ಅತಿಪ್ರಸಂಗ ವಾರಣಮಾಡದೆ ಕಿಂ ಪರಮರೀಯಸದ್ಗುಂಧಾದಿ-
ದೂಷಣಾಭಾಸಾಡಂಬರೇಣ । ಅಂತರಾಧಿಕರಣ ಭಾವಬೋಧದಲ್ಲಿ “ವಕ್ರ-
ಸಂಗತ್ಯೇತಿ” ಯಂತ ಪ್ರತೀಕಗ್ರಹಣಮಾಡಿ ತತ್ಪ್ರಕಾರ ನಿರೂಪಿಸಿ ‘ಏವಂ
ವಕ್ರಸಂಗತ್ಯಾ ಇತ್ಯುಕ್ತಮಿತ್ಯರ್ಥಃ. ಯಂತ ಹಾಂಗೆ ಬಹುವಚನಮಾದಿಪದ-
ದ್ವಯಂ ಚ ಯಂತಲೂ ಅಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಭಿನವಚಂದ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಾದರೋ “ಅತ್ರ
ಟೀಕಾಯಾಂ ತದನ್ಯಥಾನುಪಪತ್ತೈರ್ಮೋಪಪತ್ತೇರಿತ್ಯರ್ಥಃ ಇತ್ಯನಂತರಂ
ಅತ್ರಾದಿತ್ಯಸ್ಥಿತಿಲಿಂಗಸ್ಯಾಪಿ ವಿಷ್ಣೌ ಸಮನ್ವಯಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವಕ್ರಸಂಗತ್ಯಾಧಿ-
ಕರಣಾರಂಭ ಇತಿ ಜ್ಞಾತವ್ಯಮ್ । ಅಗ್ನಿನಾಮಿತಿ ಬಹುವಚನಮಾದಿಪದ-
ದ್ವಯಂ ಚ ಬಹ್ವಗ್ನಿಶ್ರುತಿಸೂಚನಾಯ ಪ್ರಯುಕ್ತಮಿತಿ ಜ್ಞಾತವ್ಯಮಿತಿ
ವಾಕ್ಯದ್ವಯಂ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತಂ ಅವಶ್ಯಂ ಚೈತದೇವಮ್ ವಿಜ್ಞೇಯಾ - ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.
ಏವಮನ್ಯತ್ರಾಪಿ ಬಹುಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಮ್ ಇತ್ಯಲಮ್.

ಪ್ರಕೃತ ಹಿಂದೆ ಸ್ವಪ್ನದ್ರಷ್ಟು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗೆ ಪರೋಕ್ತಮೂಕತ್ವಮಭ್ಯುಪಗಮ್ಯ
ಉತ್ತರ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ವಸ್ತುತಸ್ತು - ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸ್ತಬ್ಧಮತಿ ಕವಿತಾಶೂನ್ಯ
ಯಥಾರ್ಥವಕ್ತಾ ನಮ್ಮ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅಸ್ಮದುಪದಿಷ್ಟಸ್ವಾಪ್ನಾಖ್ಯಾನ

ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ರಾಜರು ಹೇಳಿದ್ದಾಗಿ ಆಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಇದೆಯೇ ಹೊರ್ತು ಮೂಕ ಯಂತ ಸರ್ವಥಾ ಹೇಳೋದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತತ್ಸಂಪ್ರದಾಯಾಭಿಜ್ಞರು ಹಾಂಗೆ ಹೇಳೋದಿಲ್ಲ. ತತ್ಪ್ರಯುಕ್ತ ಅನುಕ್ತೋಪಾಲಂಭದೋಷವು ಪರೋಕ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಯಂತ ತಿಳಿಬೇಕು. ಯಿನ್ನು ಆಖ್ಯಾನವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅತಿನವೀನಾರೋಪಿತಾನೇಕದೋಷನಿರಾಸಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಭಂಗಪಂಚಕಾದಿ⁽¹⁾ಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರೇಣ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

(9) ಪ್ರಶ್ನೆ - ಹೀಂಗಾದರೆ ರಾಜರ ಸ್ವರೂಪವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನಿರ್ಣಯವೇ ಆಗಬೇಕಾದೀತು.

ಉತ್ತರ - ಈ ಮಾತು ನಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ್ದರಿಂದ ಇಷ್ಟಾಪತ್ತಿಯನ್ನೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಖಂಡನ - ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಸೋದಾಮರೀಯ ಪೂರ್ವಜೋದಾಹೃತ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಪುರಾಣಾದಿ ವಚನಗಳಿಂದಲೂ, ಆಪ್ತಿಮೂಲಕ ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನದಿಂದಲೂ ರಾಜರು ಋಜುಗಳೆಂತ ರಾಜಕೀಯರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನ ತದ್ವಿರೋಧಿಮಠಾಂತರೀಯಸಂಬಂಧಿ ಈ ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳು ತಡೆಯಲಾರವು. ಅನ್ಯಥಾ ಈ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದವರಿಗೂ ಸ್ವಪೂರ್ವಜಮಾತ್ರೋದಾಹೃತವಚನಾಪೋಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೆಲವು ನಿರ್ಣಯ ತದ್ವಿರೋಧಿಮಠಾಂತರೀಯಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನಿರ್ಣಯ ನಮಗೆ ಇಷ್ಟಾ ಯಂಬೋ ಮಾತಿನಿಂದ ನಿರುದ್ಧವಾಗಬೇಕಾದೀತು.

(10) ಪ್ರಶ್ನೆ - 'ಯಸ್ಯ ತ್ರೀಣಿ' ಯಂಬ ವಚನ ಸರ್ವಜ್ಞರದ್ದಂತ ಯಾಕೆ ನಂಬಬೇಕು? ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನ ರಾಜರು ಹೇಳಿದ್ದು ಯಂಬೋದು ಯಾಕೆ ನಂಬಬಾರದು?

(1). ಈ ಗ್ರಂಥ ಎಲ್ಲಿದೆ ಹುಡುಕಬೇಕು.

ಉತ್ತರ — 'ಯಸ್ಯ ತ್ರೀಣಿ' ಯಂಬ ವಚನ ಸರ್ವಜ್ಞರದ್ದೂ ಯಂತ ನಿಮಗೂ ನಮಗೂ ಸಹ ಸಂಪ್ರತಿಪತ್ತಿಯಿರೋದರಿಂದ ಟೀಕಾ-
ಕೃತ್ಪಾದರು ಮುಂತಾದವರು ಆ ವಚನಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿದ್ದ-
ರಿಂದಲೂ ಅದು ಸರ್ವಜ್ಞರ ವಚನ ಯಂತ ನಂಬಬಹುದು.
ವೃಂದಾವನಾಖ್ಯಾನವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಿಯೇ ಯಿರೋದರಿಂದ
ಅದು ವಾದಿರಾಜರ ಉಕ್ತಿಯಂತ ನಂಬಕೂಡದು.

ಖಂಡನ — ಯಥಾ ವೇದಾದಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ವತದಿತರೋ-
ಭಯರಿಗೆ ಗೀತಾದಿವಚನಗಳಿಗೆ ಆಪೋಕ್ತತ್ವವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರತಿಪತ್ತಿ-
ಯಿದ್ದಾಗ್ಯೂ 'ಯಸ್ಯ ತ್ರೀಣಿ' ಇತಿ ವಚನಕ್ಕೂ ತಟ್ಟೀಕಾದಿಗಳಿಗೂ ತದುಕ್ತತ್ವ-
ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇತರಪ್ರವಿಷ್ಟಗುರುಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಯಿದ್ದ ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಿ ಮಾಧ್ವಸಂಘಕ್ಕೆ
ಯಿದ್ದ ತದ್ವಿಷಯಕಸಂಪ್ರತಿಪತ್ತಿಯನ್ನ ತಡೆಮಾಡಲಾರದೋ ತಥಾ ಮಾಧ್ವರಲ್ಲಿ
ರಾಜಕೀಯತದಿತರೋಭಯರಿಗೆ 'ಯಸ್ಯ ತ್ರೀಣಿ' ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಆಪೋಕ್ತತ್ವ-
ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರತಿಪತ್ತಿ ಯಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಆಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ತದುಕ್ತತ್ವವಿಷಯದಲ್ಲಿ
ಇತರಪ್ರವಿಷ್ಟ ಗುರುಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಯಿದ್ದ ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಿಯು ರಾಜಕೀಯಸಂಘಕ್ಕೆ ಯಿದ್ದ
ತದ್ವಿಷಯಕಸಂಪ್ರತಿಪತ್ತಿಯನ್ನ ತಡೆಮಾಡಲಾರದು - ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಉತ್ತರ
ರಾಜಕೀಯರಿಗೆ ಬಾಧಕವಲ್ಲಾ ಯಂತ ತಿಳಿಬೇಕು.

(11) ಪ್ರಶ್ನೆ — ಟೀಕಾಕೃತ್ಪಾದರು ವಾದಿರಾಜರು ಸಹ ಸನ್ಮ-
ತೋದ್ಧಾರಕರು ಯಂತ ಮತೋದ್ಧಾರಕರಭಜನೆ ಮೋಕ್ಷಸಾಧನ-
ವೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಇಬ್ಬರನ್ನ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕೋ
ಒಬ್ಬರನ್ನೇ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬಹುದೋ?

ಉತ್ತರ — ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಖಂಡನ — ಈ ಪ್ರಶ್ನದಲ್ಲಿ ಭಜನಪ್ರಯೋಜಕಸನ್ಮತೋದ್ಧಾರಕತ್ವ-
ನಿರ್ಣಯ ಉಭಯತ್ರ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಅದೆಯಂತ ಫಲಿತವಾಗೋದರಿಂದ ಭಜನ-

ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತ ವಿಕಲ್ಪಾನುಪಪತ್ತಿಃ. ಕಿಂಚ ಈ ಪ್ರಶ್ನ-ಪ್ರತಿವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಭಜನ, ಪೂಜಾಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಮಾನಸಭಜನ ವಿವಕ್ಷಿತವಾ - ಅವರ ವೃಂದಾವನ ಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಭಿಷೇಕಾದಿ ಬಾಹ್ಯಪೂಜಯಾ. ಆದ್ಯೇ 'ಪೃಥ್ವೀಮಂಡಲಮಧ್ಯಸ್ತಾಃ' ಇತ್ಯಾದ್ಯುಕ್ತರೀತ್ಯಾ ಈ ಇಬ್ಬರ ಮಾನಸನಮನಾದಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸರ್ವರೂ ಸಹಜವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬರೋದರಿಂದ ಪುನಃ ಶ್ಲೋಕ್ತವಿಕಲ್ಪಾನುಪಪತ್ತಿಃ. ದ್ವಿತೀಯೇ ಶ್ರೀಗಳವರೇ ಈ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದವರಾದರೆ ತಾವು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದ ಪ್ರಕೃತ ಯಿಬ್ಬರ ಬಾಹ್ಯಪೂಜೆಯನ್ನ ಶಿಷ್ಯಂ ಪ್ರತಿ ವಿಧಾನಮಾಡಿದ್ದು ಅನುಪಪನ್ನ ಯಂತ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

12 ಪ್ರಶ್ನ - ಹಾಂಗಾದರೆ ಯಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಸಮವಾಗಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ತಾರತಮ್ಯದಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕೋ?

ಉತ್ತರ - ಇವರುಗಳ ಸ್ವರೂಪಗಳಿಗೆ ಸಾಮ್ಯವೈಷಮ್ಯಜ್ಞಾಪಕ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಗಮಗಳಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ವಾದಿರಾಜರು ಟೀಕಾಕೃತ್ವಾದರಿಗಿಂತಲೂ ಆಶ್ರಮಕನಿಷ್ಠರಾದ್ದರಿಂದ ಹಾಂಗೂ ಮೂಲವ್ಯಾಖ್ಯಾನ-ಕರ್ತೃಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಕರ್ತೃಗಳು ಉತ್ತಮರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕರ್ತೃಗಳು ನ್ಯೂನರು ಯಂತಲೂ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಿಂದ ನಿರ್ಣೀತವೇ ಆದ್ದರಿಂದ ಟೀಕಾಕೃತ್ವಾದರೇ ಉತ್ತಮರು ಯಂತ ಭಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಖಂಡನ - ಹಿಂದೆ ಪರೋಕ್ಷನ್ಯಾಯದಿಂದಲೇ ವಿಪಕ್ಷೇ ಬಾಧಕಕಥನೇನ ಸಹ ಆಪ್ತೋದಾಹೃತ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಾದಿಪುರಾಣವಚನಗಳು ತಥಾ ಆಪ್ತತ್ವೇನೋಭಯಸಂಪ್ರತಿಪನ್ನ ರಾಜರ ಉಕ್ತಿಯಾದ ಆಖ್ಯಾನರೂಪಾಗಮವು ಗುರು-ರಾಜರಿಗೆ ಋಜುತ್ವೇನ ತತ್ಸ್ವರೂಪನಿರ್ಣಾಯಕ ಪ್ರಮಾಣ ಆಗಬಹುದು ಯಂತ ಉಪಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಟೀಕಾಚಾರ್ಯರು ಇಂದ್ರದೇವರೆಂಬಲ್ಲಿ ಆಪ್ತತ್ವೇನೋಭಯಸಂಪ್ರತಿಪನ್ನ ತಚ್ಛಿಷ್ಯವ್ಯಾಸತೀರ್ಥಕೃತ 'ಶ್ರೀಮಾನಿಂಧ್ರಃ ಸುಧೀಮಾನ್' ಎಂಬ ಜಯಾರ್ಯವಿಜಯರೂಪಾಗಮಪ್ರಮಾಣವಾಗಿರೋ-

ದರಿಂದಲೂ ಇವರಿಬ್ಬರ ಸ್ವರೂಪಗಳಿಗೆ ವೈಷಮ್ಯಜ್ಞಾಪಕಾಗಮವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾತು ಅನುಪಪನ್ನ. ನಿರವಕಾಶಬಾಧಕಂ ವಿನಾ ಇಂದ್ರ ಯೆಂಬಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರ ಇವ ಯಂತ ಅರ್ಥ ಹೇಳೋಣ ಶಾಸ್ತ್ರಸಂಪ್ರದಾಯಾನುಗುಣತ್ವಾತ್ ಅಶ್ರದ್ಧೇಯ. ಅನ್ಯಥಾ 'ವೃಷಭತನುರಭವತ್' ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲೂ ವೃಷಭತನುರಿವ ಇತ್ಯಾದ್ಯರ್ಥಕರಣಪ್ರಸಂಗರೂಪದೂಷಣ ಆಪತ್ತಿತವಾಗೋದು. ಶ್ರೀಗಳವರೇ ಇಂದ್ರದೇವರಂತ ಟೀಕಾಚಾರ್ಯರ ಸ್ವರೂಪನಿರ್ಣಯ ಆಗೋದಿಲ್ಲ ಯಂದರೆ ಪೂರ್ವ ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೂ ಗುರು ಜಾಳಿಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಪ್ರಭೃತಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸ್ಥಾಪಕಾಚಾರ್ಯರುಗಳಿಗೂ ಸಮ್ಮತವಾಗಿ ಅವರುಗಳಿಂದ ಅನಿಷಿದ್ಧವಾದ ಬಹುದಿವಸವಾಗಿ ಟೀಕಾಕೃತ್ವಾದರ ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇಂದ್ರತ್ವ-ಜ್ಞಾಪಕ ಐರಾವತವಾಹನವಿಟ್ಟು ಮಾಡುವ ಅಲಂಕಾರವನ್ನ ಯಿನ್ನಮ್ಯಾಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದೀತು! ಅತಃ ಈ ಪ್ರತಿವಚನ ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ.

13 ಪ್ರಶ್ನೆ - ವಾದಿರಾಜರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತತಿಶಯ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಟೀಕಾ-ಕೃತ್ವಾದರ ಉತ್ತಮತ್ವ ಸಮ್ಮತಿಯಿರೋದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಟೀಕಾಕೃತ್ವಾದರ ಪೂಜೆ ಬಿಡಬಹುದೋ ಯೇನೋ?

ಉತ್ತರ - ಅವರೂನು ಟೀಕೋಪಜೀವನಮಾಡದೇಯಿರೋಣವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಟೀಕಾಕೃತ್ವಾದರ ಭಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

14. ಪ್ರಶ್ನೆ - ಟೀಕಾಕೃತ್ವಾದರನ್ನು ವಾದಿರಾಜರಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮರೂ ಯಂತ ಸಮ್ಮತಿ ಪಡೆದವರು ವಾದಿರಾಜರ ಪೂಜೆ ತಿಳಿದೇ ಇದ್ದವರು ಯೇನು ಮಾಡಬೇಕು?

ಉತ್ತರ - ಅಂಥಾ ದುರಾಗ್ರಹಯಿದ್ದವರಿಗೆ ಟೀಕಾಕೃತ್ವಾದರ ಪೂಜೆ ಅಪರಿತ್ಯಾಜ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ಅವರೂ ವಾದಿರಾಜರ ಪೂಜೆ ಬಿಡಬಾರೋದು.

ಖಂಡನ - ಈ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆ ಪ್ರತಿವಚನವು ಹಿಂದೆ ಮತೋದ್ಧಾರಕರಾದ ಯಿಬ್ಬರ ಪೂಜೆ ಮೋಕ್ಷಸಾಧನವಾದ್ದರಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು ಯಂತ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಸ್ವೋಕ್ತಿವಿರೋಧಬರುತ್ತದಾದಕಾರಣ ಉಕ್ತ ಪ್ರಮಾಣಾನುಸಾರೇಣ ಇಬ್ಬರ ಸ್ವರೂಪನಿರ್ಣಯ ದುರಾಗ್ರಹಮೂಲವಲ್ಲದೇ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಸ್ವರೂಪ-ತಾರತಮ್ಯೇನ ಯಿಬ್ಬರ ಪೂಜೆ ಮಾಡೋಣ ಸರಿಯೇ ಹೊರ್ತು ರಾಜರ ಪೂಜೆ ಬಿಡಬಾಹೋದು ಯಂತ ಹೇಳಿದ್ದು ಅಯುಕ್ತವಾದ್ದರಿಂದ ನಿರಸ್ತ ಯಂತ ವೇದಿತವ್ಯಮ್.

15. ಪ್ರಶ್ನೆ - ವಾದಿರಾಜರ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣ ಸರ್ವರಿಂದ ಕಾರ್ಯ ಯಂತ ಅಂಥಾರೆ. ಆ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣ ಅವಶ್ಯಕವೋ ಹ್ಯಾಂಗೆ?

ಉತ್ತರ - ಭಸ್ಮರುದ್ರಾಕ್ಷಾದಿಮತಾಂತರಚಿಹ್ನವನ್ನು ಹ್ಯಾಂಗೆ ವೈಷ್ಣವರು ಧಾರಣಮಾಡಬಾರದೋ ಹಾಂಗೆ ಒಂದು ಮಠದವರು ಮತ್ತೊಂದು ಮಠದ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಚಿಹ್ನವನ್ನು ಸಹ ಧಾರಣ ಮಾಡಬಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮಗಳ ಮಠದವರಿಗೆ ವಾದಿರಾಜರ ವೃಂದಾವನಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣ ಮಠಾಂತರ ಚಿಹ್ನವಾದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಠದವರು ಆ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣ ಮಾಡಕೂಡದು.

ಖಂಡನ - ಹಾಂಗಾದರೆ ವೈಷ್ಣವರು ಮಠಾಂತರಸನ್ನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಪೂಜೆ ಹ್ಯಾಂತೆ ಮಾಡಬಾರದೋ ಹಾಂಗೆ ಒಂದು ಮಠದವರು ಮತ್ತೊಂದು ಮಠದ ಸನ್ನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬಾರದು ಯಂತಲೂ ಯಾಕೆ ಅನ್ನಬಾರದು? ಯಂತ ಕೇಳಿದರೆ ಯೇನ ಉತ್ತರ. ತನ್ನಿಷ್ಠೇಧವು ನಮಗೆ ಇಷ್ಟವೆಂದರೆ ಟೀಕಾ-ಕೃತ್ಪಾದರನ್ನು ರಾಜರನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕು ಯಂತ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಪ್ರಶೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ವಚನವಿರೋಧಃ. ಪರಮತಯತಿಗಳು ಸನ್ಮತೋದ್ಧಾರಕರಲ್ಲದೇ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡಕೂಡದು. ಮಠಾಂತರದ ಯತಿಗಳು ಸನ್ಮತೋದ್ಧಾರಕರಾದ್ದರಿಂದ ವಾದಿರಾಜರ ಪೂಜೆಯನ್ನು

ಮಾಡಬೇಕು ಯಂತ ಹೇಳಿದೆವು ಯಂತಂದರೆ - ಅದೇ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಅವರ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಯಂತ ಹೇಳೋಣ ಉಚಿತ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ತನ್ಮಾತ್ರನಿಷೇಧ ಮಾಡಿದ್ದು ದುರಾಗ್ರಹೈಕಮೂಲಕವು.

ಕಿಂಚ ಭಸ್ಮರುದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣಮತಾಂತರಸ್ಥರಿಗೂ ನಮಗೂ ಅನರ್ಥಸಾಧನ ಯಂಬಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವಪುರಾಣಾದಿಪ್ರಮಾಣಗಳವೆ. ತಥಾ ಪರಮರೇಶಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣ ಪರಮರದವರಿಗ್ಯು ನಮಗೂ ಅನರ್ಥಸಾಧನ ಯಂತಾಗಲೀ ಪರಮರಸ್ಥರಿಗೆ ಪುಣ್ಯಸಾಧನ ನಮಗೆ ಪಾಪಸಾಧನ ಯಂತಾಗಲೀ ಪ್ರಮಾಣ ಹೇಳಬೇಕು. ಅದು ಶಶವಿಷಾಣ ಸಹೋದರವಾದ್ದರಿಂದ ದೃಷ್ಟಾಂತಮಾತ್ರ ಅಕಿಂಚಿತ್ಕರವಾದ್ದರಿಂದಲೂ ಈ ಪ್ರತಿವಚನ ಪ್ರೇಕ್ಷಾವದನುಪಾದೇಯ ಯಂತ ಸಿದ್ಧ.

ಮತ್ತು ಯಿಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಹಸ್ಯ ಕೇಳಿರಿ. “ಬಾಹ್ಯಚಿಹ್ನೆ ಅಂತರಜ್ಞಾನಲಿಂಗವಾದ್ದರಿಂದ ವಾದಿರಾಜರ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣ ಅವರಕಿಂತ ಟೀಕಾಚಾರ್ಯರು ಅಧಮರು ಯಂಬ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನಲಿಂಗವಾಗುತ್ತದೆ. ತಸ್ಮಾತ್ ತದ್ಧಾರಣ ಮಾಡಬಾರದು” ಯಂತ ಒಂದು ಮಾತು ಅದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಮಠದವರು ಮತ್ತೊಂದು ಮಠದವರ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣ ಮಾಡಕೂಡದು ಯಂತ ಅಂದದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮರೀಯ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣ ಮಾಡಬಾಹೋದು ಯಂತ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದಾಗಿ ಆಗೋದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಠದವರು ಭಾವಬೋಧಾಚಾರ್ಯರ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣ ಮಾಡೋಣ ಯುಕ್ತ ಯಂತ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ರಹಸ್ಯ ವಚನದಿಂದ ಅದು ಕೂಡ ಅನ್ಯಧಾಜ್ಞಾನಲಿಂಗವಾದ್ದರಿಂದ ಮಾಡಕೂಡದೆಂತಾಗುತ್ತದಾದ ಕಾರಣ ಸ್ವವಚನವಿರೋಧ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದಪ್ರಯುಕ್ತ ಈ ಮಾತು ಬುದ್ಧಿಮಂತರು ಆಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಆಡಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದೆ ಟೀಕಾಚಾರ್ಯರ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣ ಅವರಕಿಂತಲೂ ಪದ್ಮನಾಭತೀರ್ಥಾದಿಗಳು ಕಡಿಮೆ - ತನ್ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣವು ಅವರಕಿಂತಲೂ ಶ್ರೀಮದಾ-

ಚಾರ್ಯರು ಕಡಿಮೆ ಯಂಬ ಅನ್ಯಥಾಜ್ಞಾನಲಿಂಗವಾದ್ದರಿಂದ ದಾವ
ವೃಂದಾವನ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು ಯಂತ ಅನ್ನಬೇಕಾಗಿತ್ತು
ಹಾಂಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಅತಃ ಸ್ವವಚನವಿರೋಧವೇ ಬಂತು. ತಸ್ಮಾತ್ ಯಾರು
ಯಾರ ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣ ಮಾಡತಾರೋ ಅವರೂ ಅವರ ವಿಶೇಷಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ
ಪಾತ್ರರು ಯಂತ ಸಮ್ಯಕ್ ಜ್ಞಾನಲಿಂಗವೇ ಹೊರ್ತು ಸರ್ವಥಾ ಉಕ್ತ
ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನಲಿಂಗವಲ್ಲ ಯಂತ ಅನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

16. ಪ್ರಶ್ನೆ - 'ಗುರೋರಾಜ್ಞಾ ನ ಲಂಘಯೇತ್' ಯಂತ ಇದ್ದಪ್ರಯುಕ್ತ
ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜರು ಋಜುಗಳು ಯಂತ
ಉಪಾಸನವನ್ನು ತನ್ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣವನ್ನು ಮಾಡತೇವೆ ಯಂತ
ಅಂಥಾರಾದ ಕಾರಣ ಅದು ಹ್ಯಾಂಗೆ ದೂಷಣವಾದೀತು?

ಉತ್ತರ - ದೀಕ್ಷಾಗುರುಗಳು ಶಿಕ್ಷಾಗುರುಗಳು ಯಂತ ಗುರುಗಳು
ದ್ವಿವಿಧರು. ಅವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಂಶಕ್ಕೆ ಶೈವವೈಷ್ಣವದೀಕ್ಷಾ-
ವಿಧಾಯಕ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳೆಂಬ ದೀಕ್ಷಾಗುರುಗಳಾಜ್ಞೆಗೆ ವಿರುದ್ಧ-
ವಾದರೆ ವಿದ್ಯಾಗುರುಗಳೆಂಬ ಶಿಕ್ಷಾಗುರುಗಳು ಮಾಡಿದ ಉಪದೇಶ
ಅಸದುಪದೇಶವೆಂತ ಅದ(ವರ)ನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೀಕ್ಷಾಗುರುಗಳಿಗೆ
ಸಮ್ಮತವಾದ ಸನ್ಮಾರ್ಗವಲಂಬನ ಮಾಡೋದೇ ಸರ್ವ
ಸಮ್ಮತ.

ಖಂಡನ - ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಂಶಕ್ಕೆ ಶೈವವೈಷ್ಣವದೀಕ್ಷಾವಿಧಾಯಕರಾದ
ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳೆಂಬಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವರಲ್ಲಿ ಶೈವದೀಕ್ಷಾ ಅಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ್ದರಿಂದ
ಶೈವಪದ ವ್ಯರ್ಥ. ಶೈವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದಾಗ್ಯೂ ಅದು ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ್ದ-
ರಿಂದ ದೃಷ್ಟಾಂತತ್ವೇನಾಪಿ ಗ್ರಹಣಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಕಿಂಚ ಯಿಂಥಾ ಗುರು-
ದ್ವೇಷವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಮಾಣವಿಲ್ಲ. ಶಿಷ್ಯಸಂಪ್ರದಾಯವೇ
ಪ್ರಮಾಣ ಯನಬೇಕು. ತಥಾಪಿ ದ್ವಾದಶಗುರುನಮನಪ್ರತಿಪಾದಕತಂತ್ರಸಾರ-

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುಶಬ್ದೇನ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರದಾತ್ಮಗುರುಗಳು ಗ್ರಾಹ್ಯರು
ಯಂತ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ವಚನಾಂತರದಿಂದಲೂ ಶಿಕ್ಷಾಗುರುಗಳೇ ಮುಖ್ಯ-
ಗುರುಗಳು. ದೀಕ್ಷಾಗುರುಗಳು ತಪ್ತಮುದ್ರಾದಾನೇನ ದೇಹಶುದ್ಧಿಮಾಡಿಸಿ ಪ್ರಸಕ್ತ
ದುರಾಚಾರ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾದಿಗಳನ್ನ ವೈಷ್ಣವಸಂಘಕ್ಕೆ ವಿಧಿಸೋದಕ್ಕೋಸ್ಕರಲೇ
ಗುರುತ್ವೇನ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದರು ಯಂತ ಶಿಷ್ಯರ ಐತಿಹ್ಯ-
ವಿರೋದರಿಂದ ಜ್ಞಾನಾಚಾರಯೋರಾಚರಸ್ಯಾಮುಖ್ಯತ್ವಾತ್ ತನ್ಮಾತ್ರ
ಪ್ರವರ್ತಕತ್ವೇನ ಅಮುಖ್ಯಗುರುಗಳು ಯಂಬವದೇ ಸರ್ವ ಸುಜ್ಞರಿಗೆ ಸಮ್ಮತ
ತದ್ವೈಪರೀತ್ಯ ಸಮ್ಮತ ಆಗಲಾರದು. ಅತ ಏವ ವಿದ್ಯಾಗುರುಗಳಾದ
ಆರ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ಆಜ್ಞಾನುಸಾರ ತಾಮ್ರಪರ್ಣ್ಯಾಚಾರ್ಯಪ್ರಭೃತಿಗಳೂ
ಮಠದ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದಾಗ್ಯೂ ಕೆಲವು ಅನುಷ್ಠಾನಾದಿ ವಿಷಯ-
ದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಥಾನುಷ್ಠಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾರೆ.
ಏವಂ ವರಖೇಡೀ ವಂಶಸ್ಥಾದಿಗಳು ಸ್ವಸ್ವಗುರುಕ್ತಸಾರೇಣ ಮರೀಯ-
ಸಂಪ್ರದಾಯ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಅನುಷ್ಠಾನಾದಿಗಳನ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವಾಣೀ-
ವಾಳೀತ್ಯಾದಿ ವಂಶಸ್ಥರು ಪುತ್ರಿಗೆ ಮಠದ ಚಿಹ್ನವಾದ ಕೌಸ್ತುಭಪುಂಡ್ರವನ್ನು
ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರುಗಳೆಲ್ಲ ಈವರೆಗ್ಯೂ ಉತ್ತರದೀಕ್ಷಾಗುರುಗಳಿಂದ ದಂಡಿತ-
ರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಉತ್ತರಾದಿಮಠದವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಾಗುರುಗಳ
ಆಜ್ಞೆಗೆ ಅವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ರಾಜರ ಪೂಜಾದಿವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಾಗುರುಗಳಾದ
ಹಿರೇ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಆಜ್ಞೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಯಂತ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಕೈಕಾಗದಾದಿ-
ಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾದ ಪ್ರಯುಕ್ತಲು ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಈ
ಶ್ರೀಗಳೂ ದಂಡಿಸೋದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ತಸ್ಮಾದೇತತ್ ಪ್ರತಿವಚನ
ಶ್ರೀಗಳವರು ಹೇಳಿದರು ಯಂಬೋದು ಸುಳ್ಳು ಯಂತ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಇದಕ್ಕೆ ಮ್ಯಾಲೆ ಇನ್ನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಪುನರ್ವಿವಾಹ
ಖಂಡನಾರ್ಥ ಕೂಡಿದ ವಿದ್ವತ್ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡದ್ದರನ್ನು ಹೇಳುವ 'ದಿನಚರ್ಯಾ'
ಗ್ರಂಥವನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ವಸಂಶಯ ಪರಿಹಾರವಾಗೋದು ಯಂತ

ಶ್ರೀಗಳು ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ನೋಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾಗಿ ವೊಂದು ಮಾತು ಅದೆ. ಅದೂನು ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿದ್ದು ಯಂತ ಪರೋಕ್ತಿಯಿಂದಾಗುತ್ತದಾದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಉಕ್ತ-
ನ್ಯಾಯದಿಂದ ದುಷ್ಟವೇ ಯಂತ ತಿಳಿಬೇಕು.

17 - ಪ್ರಶ್ನೆ - ತೀರ್ಥಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ “ಕಲಿಂ ಜಯ ತದ್ವಿವಿಕ್ಷುಂ”
ಯಂತ ರಾಜರು ಕಲಿಪ್ರವೇಶಾಭಾವಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.
ವಾದಿರಾಜರು ಕಲಿಪ್ರವೇಶಾರ್ಹರಾಗಿದ್ದರೆ ಕಲಿಪ್ರವೇಶಾಭಾವವನ್ನು
ಹ್ಯಾಂಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡ್ತಾರು? ಯಂಬ ಅರ್ಥಾಪತ್ತಿಯಿಂದ
ರಾಜರಿಗೆ ಕಲಿಪ್ರವೇಶ ಇಲ್ಲ ಯಂತಲೂ ಅದರಿಂದ ರಾಜರು
ಋಜುಗಳು ಯಂತ ಹೇಳಿಕೊಂಡಂಗಾಯಿತು ಯಂತ ಹೇಳೋವರಿಗೆ
ಯೇನು ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು?

ಉತ್ತರ - ರಾಜರು ಕಲಿಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ಯರಾಗಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ
ಕಲಿಪ್ರವೇಶ ಸಂಭಾವನಾನೇ ಇಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ ರಾಜರು ಕಲಿ-
ಪ್ರವೇಶಾಭಾವವನ್ನು ಹ್ಯಾಂಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡ್ತಾರು?

ಖಂಡನ - ರಾಜರು ‘ಕಲಿಂ ಜಯ ತತ್ತ್ವವಿಷ್ಣುಂ’ ಯಂತ ಅನಧಾಗೆ
‘ವಿವಿಕ್ಷುಂ’ ಯಂತ ಅಂದದ್ದರಿಂದ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಕಲಿಪ್ರವೇಶಾನರ್ಹ ಅದರಲ್ಲಿ
ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬೇಕೆಂತ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಅಯೋಗ್ಯೇಚ್ಛೆಯಾದ ಪ್ರಯುಕ್ತ
ಅಂಥಾ ಕಲಿಯಿನ್ನ ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂತ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದರು ಯಂಬ
ಅರ್ಥವೇ ಶಬ್ದಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಲಬ್ಧವಾಗೋದೇ ಹೊರ್ತು - ಸ್ವಸ್ಮಿನ್
ಕಲಿಪ್ರವೇಶಾಭಾವಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದರು ಯಂತ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ಅತಃ
ಅನುಕ್ರೋಪಾಲಂಭದಿಂದ ಹೇಳಿದ ದೂಷಣ ಲಬ್ಧವಾಗೋದಿಲ್ಲ ಯಂತ
ತಿಳಿತಕ್ಕದ್ದು. ಮತ್ತು ರಾಜರು ಕಲಿಪ್ರವೇಶಾಶಕ್ಯರಾಗಿ ಇದ್ದರೆ ಮೇಷಕ್ಕೆ
ಮೇರೂದ್ವಹನೇಚ್ಛಾವತ್ ಕಲಿಗೆ ವಿವಿಕ್ಷುತ್ವೇನ ಅಸಂಭಾವಿತ ಯಂತ ಅದೆ.
ಅದು ‘ಅಸುರರಿಗೆ ಸ್ವಪ್ರವೇಶಾಶಕ್ಯವಾದ ಆಖಣಾಶ್ಮಮವಾಯುದೇವರಲ್ಲಿ

ಪ್ರವೇಶೋದ್ಯಮ' - 'ಕಂಸಗೆ ದುರ್ಗಾಹನನೋದ್ಯಮ' - 'ದ್ರೌಪದೀ ಸ್ವಯಂ-
ವರದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳಿಗೆ ಅಶಕ್ಯಲಕ್ಷ್ಯವೇಧದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮ' -
ಭಾಂದೋಗ್ಯಭಾಷ್ಯಾದಿಪ್ರಮಿತವಾದ್ದರಿಂದ ತತ್ರ ಇಚ್ಛೆಯು ಸಿದ್ಧವಾದ ಕಾರಣ
ತದನವಲೋಕನಮೂಲಕತ್ವಾತ್ ಅಶ್ರದ್ಧೇಯ.

18 ಪ್ರಶ್ನೆ - ರಾಜರು ಋಜುಗಳೆಂತ ತಿಳಿದು ರಾಜರಿಗೆ ಪ್ರಾಣ-
ದೇವರಿಗೆ ಸಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಭಿಷೇಕಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ರಾಜರಕ್ಕಿಂತ
ಟೀಕಾಚಾರ್ಯರನ್ನ ನ್ಯೂನತ್ವೇನ ಚಿಂತಿಸಿ ತನ್ಮೃತ್ತಿಕಾಧಾರಣ
ಮಾಡೋವರಿಗೆ ಐಹಿಕಸಂತಾನಾದಿ ಶುಭಫಲವಿಶೇಷಾನುಭವ-
ವಿರೋದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಇಷ್ಟಪ್ರದರಾಜರನ್ನ ಟೀಕಾಚಾರ್ಯ-
ಪೇಕ್ಷಯಾಧಿಕತ್ವೇನ ಯಾಕೆ ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಬಾರದು?

ಉತ್ತರ - ರಾಜರು 'ಟೀಕಾಚಾರ್ಯರೇ ನಮಗೆ ಗತಿಪ್ರದರು'
ಯಂತ ಬಹುಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅನೇಕಶಃ ಹೇಳಿ ಇರುವುದರಿಂದ ರಾಜರ-
ಕಿಂತ ಅಧಿಕತ್ವೇನ ಟೀಕಾಚಾರ್ಯರನ್ನ ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಖಂಡನ - ಯಂಥಾ ಉಕ್ತಿ ರಾಜರು ಯಲ್ಯೂ ಆಡಿದ್ದು ಕಾಂಬೋದಿಲ್ಲ.
ಕಥಂಚಿತ್ ಯಲ್ಯಾದರೂ ತೋರಿಶಿದರೆ ಉಕ್ತರೀತ್ಯಾ ಗುರುರಾಜ-ಜಯಾರ್ಯ-
ರಿಗೆ ಋಜು-ಪುರಂದರಭಾವನಿರ್ಣಯವಾದದ್ದರಿಂದ 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಮ
ದೇವತಾ' ಇತ್ಯಾದಿ ಭಗವದ್ವಾಕ್ಯವತ್ ಲೋಕಾನಾಂ ಟೀಕಾಚಾರ್ಯರಲ್ಲಿ
ಅತಿಶಯೇನ ಗೌರವಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ರಾಜರು ಹಾಂಗೆ ಅಂದದ್ದಾಗಿ ಹೇಳೋದು
ಉಚಿತವಾದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಸಾವಕಾಶವಾದ ಆ ವಚನ ರಾಜರಕ್ಕಿಂತ ಟೀಕಾ-
ಚಾರ್ಯರು ಸ್ವರೂಪೋತ್ತಮರೆಂಬಲ್ಲಿ ಹೇತುವಾಗಲಾರದು.

19 ಪ್ರಶ್ನೆ - ಟೀಕಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ರಾಜರಕ್ಕಿಂತ ನ್ಯೂನತ್ವೇನ ಉಪಾ-
ಸನದಿಂದ ಪುತ್ರಾದಿಫಲಾನುಭವ ಹ್ಯಾಂಗೆ?

ಉತ್ತರ - ಅನ್ಯದೇವತೋಪಾಸನದಿಂದ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಗಳಿಗೆ ಪರತ್ರ ತಮಸ್ಸು ಕೊಡೋದಕ್ಕೆ ದೇವರು ಐಹಿಕ ಶುಭಫಲವನ್ನು ತೋರಿತಿದಂತೆ ರಾಜರು ಸ್ವೋತ್ತಮಟೀಕಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ನ್ಯೂನತ್ವೇನ ಚಿಂತಿಸೋವರಿಗೆ ಕೋಪದಿಂದ ಪರತ್ರತಮಸ್ಸುಕೊಡೋದಕ್ಕೆ ಐಹಿಕ ಸುಫಲವನ್ನು ತೋರುಸಥಾರೆ ಅತಃ ಯಿಂಥಾ ತಮಸ್ಸಾಧನ ಮಾರ್ಗವಲಂಬನ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಖಂಡನ - ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಕರ್ತೃಕ- ಸರ್ವೋತ್ತಮತ್ವಾದಿಪ್ರಕಾರಕ - ಅನ್ಯದೇವತೋಪಾಸನೆ ಅನ್ಯಧೋಪಾಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಂಗೆ ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಜಯರಾಜವಾದಿರಾಜರಿಗೆ ಸ್ವರೂಪೇಣ ನೀಚೋಚ್ಚಭಾವ ಉಕ್ತಪ್ರಮಾಣ ಪ್ರಮಿತವಾದ್ದರಿಂದ ತಥೋಪಾಸನ ಅನ್ಯಧೋಪಾಸನವಲ್ಲ. ತಸ್ಮಾತ್ ಏವಂ ಉಪಾಸಕರಿಗೆ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಹೇಳಿದ್ದು ಸಂಭಾವಿತವಲ್ಲ. ಕಿಂತು ಬಲರಾಮಕೃಷ್ಣದೇವರಿಗೆ ಅಗ್ರಜತ್ವಾನುಜತ್ವವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅಚ್ಯುತಪ್ರೇಕ್ಷ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಗುರುಶಿಷ್ಯಭಾವವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಪ್ರಮಾಣಾನುಸಾರೇಣ ಸ್ವರೂಪತಃ ನೀಚೋಚ್ಚಭಾವ ತಿಳಿದು ತಥೋಪಾಸನ ಮಾಡಿ ಇಹಪರತ್ರ ಶುಭಫಲವನ್ನು ಪಡೆದ ಪಾಂಡವ, ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಪ್ರಭೃತಿ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಹೇಳೋಣವೇ ಯುಕ್ತವೆಂತ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಬಲರಾಮಕೃಷ್ಣಾದಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮಿತ ಸ್ವರೂಪತಾರತಮ್ಯೇನ ಸ್ವಸ್ವೋಪಾಸಕರಲ್ಲಿ ಕೋಪವುಂಟಾಗಲಿಲ್ಲವೋ ಹಾಂಗೆ ಜಯಾರ್ಯವಾದಿರಾಜರಿಗೆ ಪ್ರಮಿತಸ್ವರೂಪಾನುಸಾರೇಣ ತದು-ಪಾಸಕರಲ್ಲಿ ಕೋಪಹುಟ್ಟಲಾರದು ಯಂತಲೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಹೀಂಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ್ಯೂ ದುರಾಗ್ರಹದಿಂದ ಈ ಉಪಾಸನ ತಮಸ್ಸುಸಾಧನವೆಂದರೆ ಉತ್ತರಾದಿ ಮಠದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವತ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಸ್ವಾಪ್ನವಾಕ್ಯವನ್ನೇ ನಂಬಿ ಕೇವಲ ಸಾಧಾರಣ ಕೂರ್ಮಾಕಾರಶಿಲೆಯನ್ನು ಸ್ವಯಂವ್ಯಕ್ತವ್ಯಾಸರೂಪಪ್ರತಿಮಾ ಯಂತ ತಿಳಿದು ಆವಾಹನಾದಿಕಂ ವಿನಾ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮಾದಿಗಳಿಂದ ಸಹ ಅಭಿಷೇಕಾದಿಗಳ ಮಾಡಿ ತ್ರಿಯಮಾಣೋಪಾಸನವನ್ನು ಅನ್ಯರು ಇದು

ಅನ್ಯಥೋಪಾಸನ ತಮಸ್ಸಾಧನ ಯಂಬೋ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಬಿಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದೀತು. ಅತಃ ತದುಪಾಸನವತ್ ಪ್ರಕೃತೋಪಾಸನವು ಸದುಪಾಸನವೆಂತಲೇ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು. ತದೇವಂ ಹತ್ತೊಂಭತ್ತುಪ್ರಶ್ನೆ ಪ್ರತಿವಚನವು ಸ್ವವಚನ-ವಿರೋಧಾದ್ಯನೇಕ ದೋಷದುಷ್ಟವಾದದ್ದರಿಂದ ಬಾಧಕಲೇಶಸ್ಯಾಪ್ಯಭಾವಾತ್ ಬಹುಸಾಧಕಸದ್ಭಾವಾಚ್ಚ ರಾಜರು ಋಜುಗಳು ಯಂಬ ಜ್ಞಾನ ಸಮ್ಯಕ್-ಜ್ಞಾನವೆಂತ ತನ್ಮತ್ತಿಕಾಧಾರಣ ತಚ್ಚ ಕೀರ್ಷ್ಣವಿಶ್ವಾಸಿ ಸರ್ವಮರೀಯರಿಂದಲೂ ಕರ್ತುಂ ಯೋಗ್ಯ ಯಂತಲೂ ಸಿದ್ಧಮ್ ಇತ್ಯಶೇಷಮತಿಮಂಗಲಮ್ ||

ಋಜುತ್ವೇನ ಸುನಿರ್ಣಿತೋ ವಾದಿರಾಜೋ ಜಗದ್ಗುರುಃ |

ಸರ್ವದಾ ರಕ್ಷಕೋ ಭೂಯಾದಸ್ಮಾಕಂ ಧೃತತನ್ಮದಾಮ್ || ಶ್ರೀ ಓಂ ||

* * * * *

ಪ್ರಾಣಸಖನೆಂದು ತೋರೆ ಜಾಣಸಖಿಯೇ

ಚನ್ನ ಪೇಳುವೆ ಜನ್ನರೆಲ್ಲ ಮನ್ನಿಶಿ ಕೇಳಾಲಿ ||ಪ||

ಅನ್ಯರೂಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿವಚನವನ್ನ ಹೌರಾಗಿ ||ಅನು||

ಪರಮರೇಶ ಮೃತ್ತಿಕೆಯ ಧರಿಶಿದವಾನು ।

ಪರಮನೀಚನೆಂಬ ವಚನ ಖರೆಯಾದಾರೆ ||1||

ಅನ್ಯಮಠದ ಸುಂದರಗ್ರಂಥವನ್ನೋದುವಾ ।

ತನ್ನವಾರ ಯಾಕೆ ನೀಚರೆನ್ನಬಾರಾದು ||2||

ಮತೋದ್ಧಾರಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮತವು ಆದರೆ ।

ತಥಾವಿಧರ ಮೃತ್ತಿಕೆಯನು ಮತವ್ಯಾಕಾಗಾದು ||3||

ಸ್ವಮರೇಶ ಮೃತ್ತಿಕಾ ಮಾತ್ರ ವಿಮಲವೆಂಬಲ್ಲಿ ।

ಅಮಲ ಮಾನ ಪೇಳದಿದ್ದರೆ ಸುಮನರೊಪ್ಪೋರೆ ||4||

ಮುಂದೆ ಗ್ರಂಥಾದಿ ವೃಷಭತನು ವೇದಸ್ಥಳಾದಿ ।

ಸುಂದರವಾಗಲಿ ಇವಾ ಯಂಬ ಮಂದನುಡಿಯು ||5||

ಋಜುಗಳು ರಾಜರೆಂಬ ನಿಜವಾಖ್ಯಾನ ।

ಋಜುಮಾನವೆಂದು ತನ್ನರ ಸುಜನ ಸಂಮಾತ ||7||

ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತಿಯು ಯಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಮಠದೈತಿಹ್ಯ ಪೇಳವಾರು ।

ಇತರ ಮಠದೈತಿಹ್ಯವ್ಯಾಕೆ ನುತಿಸಬಾರಾದು ||8||

ಯಂದು ಪೇಳಲು ಯಿದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ವೊಂದು ಪೇಳಾದೆ ।

ಮಂದಜನರ ಕೂಡಿ ಪರಾನಿಂದೆ ಮಾಡೋರು ||9||

ಫ(?)ಕ್ಷಿ ಪೇಳದೆ ಅನ್ಯರಚಿತ ಅಕ್ಷಮಪದಾವ ।

ಪಕ್ಷಪಾತರಹಿತ ಸುಜ್ಞರು ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡೋರೆ ||10||

ಇನಿತು ಪದವ ಸರ್ವ ಜನರಿಗೋಸುಗ

ವಿನುತರಂಗ ನುಡಿಶಿದ ಕನಸು ಕೊಟ್ಟೀಗ ||11||

ಅನೇನ ವಾದಿರಾಜೇಂದ್ರ ಹೃನ್ನಿವಾಸಿ ಸುಮಧ್ವಗಃ ।

ರಂಗನಾಥೋ ಭವೇತ್ ಪ್ರೀತೋ ರಮಾಕಾಂತೋ ವಿಶೇಷತಃ || ಓಂ||

|| ಶ್ರೀಮದ್ವಾದಿರಾಜಗುರ್ವಂತರ್ಗತಮಧ್ವೇಶಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

ವಿಶೇಷ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

- ಸುಂದರವಾದ ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಯುತ ವಿ. ಜಿ ಹೆಗಡೆ ಇವರಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.
- ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ ಮಾಡಿಸಿದ ದ್ವೈತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಭಿವಂದನೆಗಳು.

**ಮಠಾಂತರೇಶಮೃದ್ವಿರಿಮತ್ತಮಾತಂಗಮಸ್ತಕೇ
ವಾಗಂಕುಶಂ ಪಾತಯಾಮಃ ಸಾಧುಪೀಡಾಪನುತ್ತಯೇ**

ಮೃತ್ತಿಕಾ ವೈರಿ ಎಂಬ ಮತ್ತವಾದ ಆನೆಯೊಂದು ಇದೆ ಅದು ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಪೀಡೆ
ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆ ಆನೆಗೆ ಮಾತೆಂಬ ಅಂಕುಶವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ.
ಇದೇ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಶಿರೋನಾಮೆ ಸಮೀಚೀನವಾದ ರಾಜರ ಮೃತ್ತಿಕೆಯ ಶತ್ರುವೆ
ಮತ್ತವಾದ ಆನೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅಂಕುಶರೂಪ ಈ ಗ್ರಂಥ.

ಸುಮೃತ್ತಿಕಾರಿಮತ್ತಗಂಕುಶ